

EXATEL S.A.

**Sprawozdanie Zarządu
z działalności Spółki
w roku 2022**

Warszawa, dnia 31 marca 2023 roku

Spis treści:

1. Dane wstępne	4
1.1. Informacje ogólne o Spółce	5
a) Ogólny stan gospodarki	5
b) Warunki w branży, w której funkcjonuje Spółka	8
c) Czynniki bezpośrednio zależne od Spółki	11
d) Współpraca międzynarodowa	15
1.2. Informacja o nabyciu akcji własnych	17
1.3. Struktura organizacyjna Spółki	17
1.4. Sytuacja kadrowo-płacowa Spółki	17
1.4.1. Zatrudnienie średnioroczne i stan zatrudnienia na koniec roku	17
1.4.2. Przedsięwzięcia z zakresu zmiany zatrudnienia i jego struktury	17
1.4.3. System wynagrodzeń obowiązujący w Spółce	18
1.4.4. Istotne informacje mające wpływ na sytuację kadrowo-płacową	18
1.5. Sytuacja majątkowa Spółki	19
a) Informacja o stanie majątku posiadanego przez Spółkę	19
b) Informacja dotycząca obiektów socjalno-bytowych	20
c) Zmiany w majątku Spółki w 2022 roku	20
d) Informacja o wydzierżawionym majątku Spółki i o dzierżawie przez Spółkę majątku od innych podmiotów	20
e) Informacja o uzyskaniu przez Spółkę zgody Walnego Zgromadzenia na rozporządzenie składnikami aktywów trwałych o znacznej wartości	21
1.6. Wielkość i struktura produkcji i sprzedaży Spółki	21
a) Polityka asortymentowa, stopień wykorzystania zdolności produkcyjnych, struktura wieku parku maszynowego i zmiany w tym zakresie, informacje o systemach jakości produkcji	21
b) Rentowność brutto i netto liczona jako stosunek wyniku finansowego (brutto i netto) w danej grupie, do przychodów ze sprzedaży danej grupy wyrobów bez VAT, zgodnie z metodologią GUS, w roku sprawozdawczym i poprzednim	21
1.7. Znaczący wzrost niepieniężnych i rzeczowych aktywów trwałych, które wystąpiły w omawianym okresie, bądź są przewidywane w dalszych latach wraz z podaniem źródeł ich finansowania (nakłady zakończone, w toku i rozpoczęte) oraz ich struktura rzeczowa, wynikająca ze strategii Spółki	21
1.8. Istotne osiągnięcia w dziedzinie badań i rozwoju technicznego	22
1.9. Omówienie stopnia realizacji zleconych przez Walne Zgromadzenie konkretnych zadań do wykonania w Spółce	24
1.10. Ochrona środowiska z uwzględnieniem sankcji i opłat grożących jednostce z tego tytułu ..	25
1.11. Informacja o stanie ewentualnych roszczeń reprivatyzacyjnych zgłaszanych do majątku Spółki	27
1.12. Informacja o realizacji programu strategicznego	27
2. Dane ekonomiczno-finansowe	28
2.1. Omówienie struktury kosztów Spółki	28
2.2. Omówienie pkt 2.9. i 2.10. według numeracji wynikającej z załącznika nr 1 do ustawy o rachunkowości w części „Dodatkowe informacje i objaśnienia”, tj. wyszczególnienie poniesionych w ostatnim roku i planowanych na następny rok nakładów na niefinansowe aktywa trwałe i na ochronę środowiska, a także omówienie kwot i charakteru poszczególnych pozycji przychodów lub kosztów o nadzwyczajnej wartości lub które wystąpiły incydentalnie	29
2.3. Omówienie poręczeń i gwarancji udzielonych przez Spółkę ze wskazaniem zagrożonych oraz kwestii związanych z przekroczeniem limitów określonych w art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (Dz. U. z 2022 r., poz. 445, z późn. zm.)	29
2.4. Wykaz głównych należności Spółki	29
2.5. Zobowiązania Spółki ogółem	30

2.6.	Korzystanie z kredytów bankowych przez Spółkę	30
2.7.	Zestawienie (sprawozdanie) kwotowe i podmiotowe z uzasadnieniem	30
a)	Przekazanych przez Spółkę darowizn lub zawarcia innej umowy o podobnym skutku o wartości przekraczającej 20 000 złotych lub 0,1% sumy aktywów w rozumieniu ustawy o rachunkowości, ustalonych na podstawie ostatniego zatwierdzonego sprawozdania finansowego	30
b)	Dokonanych przez Spółkę zwolnień z długu lub zawarcie innej umowy o podobnym skutku o wartości przekraczającej 50 000 złotych lub 0,1% sumy aktywów w rozumieniu ustawy o rachunkowości, ustalonych na podstawie ostatniego zatwierdzonego sprawozdania finansowego, wraz z określeniem beneficjentów pomocy i informacją, czy organ nadzoru wyrażał zgodę na takie działania	30
c)	Wydatków reprezentacyjnych, a także na usługi prawne, usługi marketingowe, usługi w zakresie stosunków międzyludzkich (public relations) i komunikacji społecznej oraz usługi doradztwa związanego z zarządzaniem	30
2.8.	Omówienie instrumentów finansowych	31
a)	Ryzyka: zmiany cen, kredytowego, istotnych zakłóceń przepływów środków pieniężnych oraz utraty płynności finansowej, na jakie narażona jest Spółka	31
b)	Przyjętych przez Spółkę celów i metod zarządzania ryzykiem finansowym, łącznie z metodami zabezpieczenia istotnych rodzajów planowanych transakcji, dla których stosowana jest rachunkowość zabezpieczeń	31
2.9.	Wyszczególnienie pomocy finansowej, łącznie z gwarancjami, otrzymanej od Skarbu Państwa oraz zobowiązań podjętych przez Skarb Państwa w imieniu Spółki	33
2.10.	Zestawienie istotnych transakcji pomiędzy Spółką a podmiotami powiązаныmi	37
2.11.	Przedstawienie stopnia realizacji wyznaczonych do osiągnięcia przez Spółkę wyników ekonomiczno-finansowych oraz w przypadku ich niewykonania podanie przyczyn takiego stanu oraz dalszych zamierzeń w tym zakresie	37
2.12.	Kluczowe finansowe wskaźniki efektywności związane z działalnością Spółki	37
2.13.	Informacja na temat dokonanych w ciągu roku obrotowego odpisów z zysku	38
2.14.	Syntetyczna analiza ekonomiczno-finansowej podmiotów, w których Spółka posiada akcje/udziały wykazywane jako inwestycje długoterminowe aktywów	38
2.15.	Wykaz podmiotów, w których Spółka posiada pośrednio przynajmniej 10% głosów na Walnych Zgromadzeniach/Zgromadzeniach Wspólników	39
3.	Przewidywane kierunki rozwoju Spółki	40
3.1.	Przedstawienie kierunków rozwoju ze wskazaniem zagrożeń i ryzyka, jakie mogą wystąpić w Spółce	40
3.2.	Opis możliwości rozwoju przewidywanej sytuacji finansowej, w tym bilans i rachunek zysków i strat w 2023 roku	42
3.3.	Strategia Spółki na najbliższe lata	43
4.	Działania restrukturyzacyjne i koszty ich wdrożenia	45
5.	Informacje dodatkowe	45
6.	Inne ważne zdarzenia mające istotny wpływ na działalność jednostki, które nastąpiły w roku obrotowym lub są przewidziane w dalszych latach	46

1. Dane wstępne

Nazwa: EXATEL S.A.

Siedziba: 04-164 Warszawa, ul. Perkuna 47

KRS: 0000044577 (Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy, XIV Wydział Gospodarczy KRS)

NIP: 527-010-45-68

REGON: 011986640

BDO: 000250055

Strona internetowa: www.exatel.pl

Kapitał podstawowy: 576 854 559,00 zł na dzień 31 grudnia 2022 r., w tym 8 360 211 akcji zwykłych i uprzywilejowanych o wartości nominalnej 69 PLN każda.

Status: Duży przedsiębiorca w rozumieniu ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych.

Historia Spółki EXATEL S.A.

Początki działalności EXATEL S.A. sięgają 1993 r., kiedy to powstała spółka Telekomunikacja Energetyczna TEL-ENERGO Sp. z o.o. W dniu 27 sierpnia 1996 r. podmiot ten przekształcił się w spółkę akcyjną. Następnie w dniu 30 września 2004 r. doszło do połączenia w trybie art. 492 § 1 pkt. 1 KSH spółki Telekomunikacja Energetyczna TEL-ENERGO S.A. (spółka przejmująca) ze spółką Bankowe Przedsiębiorstwo Telekomunikacyjne TELBANK S.A. (spółka przejęta).

Dnia 19 października 2004 r. została zarejestrowana zmiana nazwy firmy z Telekomunikacja Energetyczna TEL-ENERGO S.A. na EXATEL S.A. (dalej „EXATEL”, „Spółka”).

Struktura akcjonariatu EXATEL

W roku 2022 nie doszło do zmian akcjonariatu EXATEL i na dzień 31 grudnia 2022 r., według procentowego udziału w kapitale podstawowym, Skarb Państwa posiada 100% akcjonariatu.

Prawa z akcji EXATEL wykonuje Minister Aktywów Państwowych, zgodnie z Ustawą o zasadach zarządzania mieniem państwowym z dnia 16 grudnia 2016 r.

Rada Nadzorcza EXATEL

Skład Rady Nadzorczej na dzień 1 stycznia 2022 r.:

Andrzej Leszczyński	Przewodniczący Rady Nadzorczej
Tomasz Zdzikot	Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej
Andrzej Jarema	Sekretarz Rady Nadzorczej
Rafał Biały	Członek Rady Nadzorczej
Agnieszka Glapiak	Członek Rady Nadzorczej
Piotr Guział	Członek Rady Nadzorczej
Wojciech Stępień	Członek Rady Nadzorczej

Skład Rady Nadzorczej na dzień 31 grudnia 2022 r.:

Andrzej Leszczyński	Przewodniczący Rady Nadzorczej
Tomasz Zdzikot	Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej
Andrzej Jarema	Sekretarz Rady Nadzorczej
Rafał Biały	Członek Rady Nadzorczej

Piotr Jopek	Członek Rady Nadzorczej
Piotr Guziat	Członek Rady Nadzorczej
Wojciech Stępień	Członek Rady Nadzorczej

W trakcie roku doszło do następujących zmian w składzie Rady Nadzorczej:

Agnieszka Glapiak z dniem 3 października 2022 r. złożyła rezygnację z pełnienia funkcji Członka Rady Nadzorczej.

Piotr Jopek z dniem 14 listopada 2022 r. został powołany w skład Rady Nadzorczej na funkcję Członka Rady Nadzorczej.

Po dniu bilansowym tj. po 31 grudnia 2022 r. nie doszło do zmian w składzie Rady Nadzorczej.

Zarząd EXATEL**Skład Zarządu na dzień 1 stycznia 2022 r.:**

Nikodem Bończa-Tomaszewski	Prezes Zarządu
Rafał Magryś	Wiceprezes Zarządu
Piotr Suszycki	Wiceprezes Zarządu

Skład Zarządu na dzień 31 grudnia 2022 r.:

Nikodem Bończa-Tomaszewski	Prezes Zarządu
Rafał Magryś	Wiceprezes Zarządu
Piotr Suszycki	Wiceprezes Zarządu
Szymon Ruman	Wiceprezes Zarządu

W trakcie roku doszło do następujących zmian w składzie Zarządu:

Szymon Ruman z dniem 1 lipca 2022 r. został powołany przez Radę Nadzorczą na funkcję Wiceprezesa Zarządu.

Po dniu bilansowym tj. po 31 grudnia 2022 r. nie doszło do zmian w składzie Zarządu.

1.1. Informacje ogólne o Spółce**a) Ogólny stan gospodarki**

W roku 2022 trwały prace nad aktami prawnymi o podstawowym znaczeniu dla sektora telekomunikacyjnego oraz oczekiwano na podjęcie decyzji regulacyjnych istotnych dla jego przyszłości. W ubiegłym roku prowadzono końcowe prace związane z implementacją Europejskiego kodeksu łączności elektronicznej w prawie krajowym. Projekt ustawy Prawo komunikacji elektronicznej w grudniu 2022 r. został skierowany do Sejmu wraz z ustawą wprowadzającą. Przedsiębiorcy telekomunikacyjni przygotowują się do wdrożenia zmian przewidzianych w nowej ustawie, gdyż kolejne projekty są przekazywane do ich wiadomości. Znacznych przygotowań wymaga w szczególności wprowadzenie zmian w sprawach zawierania umów z abonentami. Przewiduje się, że Prawo komunikacji elektronicznej wejdzie w życie w drugiej połowie 2023 r.

Przedstawiono kolejne wersje projektu nowelizacji ustawy o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa (KSC), implementującej dyrektywę NIS (dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie środków na rzecz wysokiego wspólnego poziomu bezpieczeństwa sieci i systemów informatycznych na terytorium Unii). Zmiany proponowane w kolejnych wersjach projektu dotyczą w szczególności: sposobu identyfikacji dostawców wysokiego ryzyka oraz ograniczeń i zakazów związanych z wykorzystaniem sprzętu i oprogramowania takich dostawców przez przedsiębiorców telekomunikacyjnych; zadań i obowiązków przedsiębiorców komunikacji elektronicznej w zakresie wymogów dotyczących bezpieczeństwa i zgłaszania incydentów; CSIRT (Computer Security Incident Response Team) Telco tj. Zespołu Reagowania na Incydenty Bezpieczeństwa Komputerowego; nadzoru nad przedsiębiorcami telekomunikacyjnymi w sprawach cyberbezpieczeństwa; strategicznej sieci bezpieczeństwa i jej operatora oraz przydziału częstotliwości w paśmie 700 MHz dla tego podmiotu i finansowania działalności tej sieci. Z projektu usunięto natomiast sprawy spółki Polskie 5G.

W grudniu 2022 r. opublikowano dyrektywę NIS 2, która będzie wymagała implementacji do października 2024 r. W roku 2022 zgłoszono także projekty innych ustaw, które mogą wpłynąć na funkcjonowanie sektora telekomunikacyjnego, np. w lipcu 2022 r. opublikowano projekt ustawy o zwalczaniu nadużyć w komunikacji elektronicznej, której podstawowym celem jest walka ze zjawiskiem ataków tzw. „smishingu” i „spoofingu”.

Najważniejsze przedsięwzięcia w zakresie dysponowania częstotliwościami przeznaczonymi dla sieci 5G, w szczególności rozdysponowanie pasma 700 MHz i przeprowadzenie aukcji pasma 3,6 GHz, nie zostały zrealizowane w 2022 r. Ostatecznie, w grudniu 2022 r. Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej (UKE) ogłosił konsultacje dotyczące aukcji na cztery rezerwacje częstotliwości z pasma 3,6 GHz, rezygnując z oczekiwania na przyjęcie nowelizacji ustawy o KSC. Każda z rezerwacji ma obejmować 80 MHz. Dla wszystkich bloków ustalono jednolitą cenę wywoławczą w wysokości 450 mln PLN. Przewidziano istotne zabezpieczenia w celu zapewnienia niezakłóconego przebiegu aukcji (wadium i depozyt). W aukcji mogą uczestniczyć tylko podmioty dysponujące określonymi zasobami częstotliwości.

Rok 2022 przyniósł stopniowe wdrażanie decyzji Prezesa UKE w zakresie korzystania przez przedsiębiorców telekomunikacyjnych z infrastruktury przedsiębiorców energetycznych, na podstawie decyzji wydanych w 2021 r. Decyzje te określają reguły dostępu do infrastruktury technicznej operatorów systemów dystrybucyjnych, w szczególności wysokości opłat. W związku z wydanymi decyzjami oraz na wniosek poszczególnych przedsiębiorców telekomunikacyjnych, Prezes UKE zmieniał w ubiegłym roku warunki ich współpracy z dystrybutorami energii w zakresie opłat za korzystanie z dostępu do słupów, znacząco obniżając stosowane opłaty.

W 2022 r. wdrażano przez pierwszy pełny rok, rozporządzenie delegowane Komisji (Unii Europejskiej) 2021/654, określające jednolitą maksymalną ogólnounijną stawkę za zakończenie połączenia głosowego w sieci ruchomej oraz w sieci stacjonarnej, które miało istotny wpływ na wyniki ekonomiczne przedsiębiorców. Stosowano kwotowe stawki FTR i MTR opublikowane w grudniu 2021 r. przez Prezesa UKE, w wyniku odpowiedniego przeliczenia kursu EUR na PLN. W listopadzie ubiegłego roku, Prezes UKE opublikował wysokość stawek w PLN na rok 2023. Stawka FTR wyrażona w PLN, która ma być stosowana od 1 stycznia 2023

r. do 31 grudnia 2023 r. powinna wynosić: 0,0033 PLN. Stawka MTR, która ma być stosowana w tym okresie powinna wynosić: 0,0190 PLN.

W roku ubiegłym trwały prace nad przedłużeniem okresu obowiązywania unijnego rozporządzenia w sprawie usług roamingowych. Z dniem 1 lipca 2022 r. weszło w życie nowe rozporządzenie UE regulujące zasady roamingu wewnątrzunijnego. Przedłuża ono korzystanie z roamingu regulowanego bez dodatkowych opłat, z zastrzeżeniem uczciwego korzystania oraz możliwości zastosowania odstępstwa w celu zachowania zrównoważonego charakteru opłat krajowych, o kolejne 10 lat, czyli do 2032 r. Zgodnie z rozporządzeniem, dostawcy usług roamingu nie mogą oferować detalicznych usług roamingu regulowanego na warunkach mniej korzystnych, niż oferowane na rynku krajowym, w szczególności pod względem jakości usług przewidzianej w umowie, jeżeli w roamingu jest dostępna ta sama generacja sieci oraz są dostępne takie same warunki i te same technologie.

Ze względu na rosnącą inflację, istotnego znaczenia nabrała sprawa polityki Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK) w sprawie dopuszczalności dokonywania zmian w umowach o świadczenie usług telekomunikacyjnych. Prezes UOKiK wydaje decyzje stwierdzające naruszenie zbiorowych interesów konsumentów i nakłada wysokie kary pieniężne na przedsiębiorców telekomunikacyjnych, którzy podnoszą opłaty za usługi opierając się na przepisach Prawa telekomunikacyjnego, ale bez klauzul modyfikacyjnych określających warunki wprowadzenia zmian w umowie. Sprawy te, są przedmiotem postępowań odwoławczych i apelacyjnych. W roku ubiegłym przedsiębiorcy telekomunikacyjni zaczęli wprowadzać klauzule modyfikacyjne związane z inflacją do nowych umów zawieranych na czas określony. W listopadzie 2022 r. Prezes UOKiK poinformował o wszczęciu postępowań wyjaśniających w sprawie klauzul inflacyjnych. UOKiK uznaje, że zmiany w umowach zawartych na czas oznaczony, mogą prowadzić do przerzucania konsekwencji zmieniającej się sytuacji gospodarczej na użytkowników sieci komórkowych. Projekt ustawy Prawo komunikacji elektronicznej zawiera przepisy zmierzające do bardziej szczegółowego uregulowania dopuszczalności wprowadzania zmian w umowach zawartych na czas określony i nieokreślony.

W 2022 r. prowadzono przygotowania do uruchomienia Systemu Informacyjnego o Dostępie do Usług Stacjonarnego Internetu Szerokopasmowego (SIDUSIS), którego funkcjonowanie istotnie zwiększa obciążenia sprawozdawcze realizowane przez przedsiębiorców telekomunikacyjnych. W październiku 2022 r. opublikowano standardy technologiczne systemu SIDUSIS. Prezes UKE ogłosił termin wdrożenia na dzień 1 grudnia 2022 r. Do 31 grudnia 2022 r. przedsiębiorcy telekomunikacyjni byli zobowiązani do przekazania do SIDUSIS po raz pierwszy szczegółowych informacji o punktach adresowych, w których istnieje możliwość świadczenia stacjonarnego Internetu szerokopasmowego za pomocą stacjonarnych lub ruchomych publicznych sieci telekomunikacyjnych.

Działalność w zakresie krajowej regulacji rynków telekomunikacyjnych została istotnie ograniczona w związku z rozszerzeniem regulacji unijnych dotyczących FTR i MTR, roamingu ogólnounijnego oraz ograniczaniem listy rynków przewidzianych do regulacji *ex ante*. Działania regulacyjne Prezesa UKE w roku 2022 polegały m.in. na rozpoczęciu analizy hurtowych rynków transmisji programów radiofonicznych i telewizyjnych, rynku lokalnego dostępu w stałej lokalizacji, usługi centralnego dostępu w stałej lokalizacji dla produktów

ryнку masowego oraz dostosowywaniu obowiązujących ofert ramowych do potrzeb rynku. Działalność orzecznicza Prezesa UKE była skoncentrowana na wydawaniu decyzji ustalających warunki dostępu przedsiębiorców telekomunikacyjnych do poszczególnych nieruchomości, budynków i obiektów w celu instalowania infrastruktury i świadczenia usług.

Na podstawie raportów opublikowanych w roku ubiegłym, można zidentyfikować główne tendencje występujące na rynku telekomunikacyjnym. Na przełomie czerwca i lipca 2022 r., UKE opublikował raport o stanie rynku telekomunikacyjnego obrazujący trendy występujące w tym sektorze na koniec roku 2021. Z raportu wynika, że:

- Wartość rynku telekomunikacyjnego stabilizuje się na poziomie ok. 41 mld PLN.
- Inwestycje telekomunikacyjne kształtowały się na poziomie ok. 9 mld PLN rocznie.
- Ponad 66% użytkowników Internetu stacjonarnego korzystało z usług o przepływności minimum 100 Mb/s.
- Tradycyjne usługi telefoniczne wypierane są przez telefonię VoIP (Voice over Internet Protocol), która stanowi prawie połowę całości usług głosowych świadczonych w sieciach stacjonarnych pod względem liczby użytkowników. Z tradycyjnej telefonii stacjonarnej korzystało 2,7 mln abonentów.
- Na rynku telefonii ruchomej utrzymywał się trend wzrostowy.
- Znacząco wzrasta zainteresowanie wiadomościami RCS (Rich Communication Services) oraz SMS A2P (application to person).
- Segment usług wiązanych nie wykazuje istotnych zmian a najbardziej popularnymi pakietami były „telefonია ruchoma wraz Internetem ruchomym”.
- Rośnie zainteresowanie dostępem do usług świadczonych przy pomocy łączy satelitarnych.
- Nastąpił rozwój infrastruktury telekomunikacyjnej i w ciągu roku wzrosła liczba zainstalowanych własnych węzłów sieci telekomunikacyjnych.
- Nastąpił 4% przyrost długości sieci światłowodowych (według raportu długość sieci optycznej w Polsce wyniosła 421 tys. km).

b) Warunki w branży, w której funkcjonuje Spółka

Rynek telekomunikacyjny w Polsce

Według szacunków rynkowych, wartość rynku telekomunikacyjnego (ogół przychodów generowanych przez operatorów bez płatnej telewizji), wyniosła w 2021 r. 33,7 mld PLN (z płatną TV 40,8 mld PLN) i szacowana jest na podobnym poziomie dla roku 2022. Jest to rynek dojrzały i wysoko nasycony. Od dłuższego czasu jego wartość porusza się w trendzie bocznym, oscylując wokół 33,7 mld PLN. Według najnowszych danych, wartość rynku usług telekomunikacyjnych dla segmentu biznesowego i operatorskiego w Polsce, na którym działa EXATEL to około 14 mld PLN. W najbliższych dwóch latach prognozuje się ujemny skumulowany roczny wskaźnik wzrostu tzw. CAGR (Compound Annual Growth Rate), tj. -3,3% na rynku usług telekomunikacyjnych dla segmentu biznesowego i operatorskiego w Polsce i spadek wartości rynku do poziomu około 13 mld PLN. Na spadek wartości rynku wpływ ma przede wszystkim segment dotyczący przychodów hurtowych, w związku z nowymi obniżonymi stawkami MTR oraz FTR.

Głównym elementem wartości rynku hurtowego są przychody operatorów z interkonektu (rozliczeń międzyoperatorskich). Pomimo znacznej wartości, prognoza dla tego segmentu nie

jest optymistyczna. Rynek hurtowy będzie w kolejnych latach notował dalsze spadki szacowane na poziomie 11-12% rok do roku, spowodowane obniżkami głównie stawek MTR i FTR, co nie pozwala na budowanie produktów biznesowych generujących marżę w oparciu o stawki rozliczeń międzyoperatorskich.

Rynek usług telekomunikacyjnych w segmencie biznesowym ogranicza przede wszystkim wysokie nasycenie usługami (usługami telefonii komórkowej, telefonii stacjonarnej, transmisji danych i Internetu). Taka sytuacja sprzyja coraz większej koncentracji operatorów na wartości i jakości świadczonych usług. Coraz mniejszą rolę zaczyna odgrywać cena usług, która na polskim rynku jest na niskim poziomie. Dotyczy to zwłaszcza segmentu transmisji danych, który w ostatnich okresach podlegał mocnej presji cenowej. Firmy zaczynają bardziej doceniać jakość i terminowość świadczonych usług oraz szukają sprawdzonych dostawców. Trend ten nabrał większego znaczenia w trakcie pandemii z uwagi na sytuację kryzysową.

Pomimo obserwowanych spadków cen jednostkowych usług, wartość rynku wg szacunków, utrzymuje się obecnie na poziomie około 8 mld PLN i drugi rok z rzędu zwiększa swoją wartość. Na stabilność tego rynku i szacowane 2-4% wzrosty wpływa rosnące zapotrzebowanie na pasmo, wzrost penetracji Internetem i wyższe przepływności, dołączanie nowych lokalizacji oraz rozwój sieci i usług dostawców Internetu, telewizji i usług chmurowych. Ponadto przedsiębiorstwa coraz częściej korzystają z dodatkowych usług około teletransmisyjnych, zabezpieczających ich zasoby o krytycznym znaczeniu.

Rynek cyberbezpieczeństwa

Rynek rozwiązań i usług cyberbezpieczeństwa jest nadal rynkiem wąskim z trendem wzrostowym. Z najnowszych danych wynika, że w latach 2023-2026 dynamika wydatków rynkowych na cyberbezpieczeństwo w Polsce wyniesie ponad 9%, a co za tym idzie szacowana wartość rynku osiągnie poziom ok. 2,93 mld PLN na koniec roku 2026. W najbliższych dwóch latach wartość rynku przekroczy poziom 2 mld PLN, a głównym obszarem wzrostów pozostanie nadal sprzedaż urządzeń, oprogramowania i systemów podnoszących cyberbezpieczeństwo, które obecnie stanowią ok. 69% rynku.

Na wzrost rynku wpływa złożoność systemów informatycznych oraz coraz większa ilość ataków zewnętrznych i wewnętrznych (zauważalny jest znaczny wzrost działania cyberprzestępców włącznie z atakami typu ransomware skierowanymi na szpitale, jednostki administracji i przedsiębiorstwa w efekcie post-pandemii COVID-19 i wojny w Ukrainie).

Wymuszona pandemią, cyfrowa transformacja firm trwa nadal, a jej elementy związane z masowym przejściem firm na pracę zdalną premiuje dostawców usług chmury, centrów danych, operatorów telekomunikacyjnych i dostawców łączy, w tym również usług VPN. Kluczowe jest nadal zabezpieczenie rozproszonych zasobów firmowych, nierzadko użytkowanych w modelu hybrydowym i z możliwością zdalnego dostępu, także z uwagi na trwające prace legislacyjne związane z uregulowaniem w roku 2023 zasad pracy zdalnej w Prawie Pracy.

Głównym odbiorcą usług informatycznych w Polsce pozostają duże firmy, a ich udział w całkowitej wartości rynku cyberbezpieczeństwa w 2022 r. wyniósł ponad 60%. W wydatkach poszczególnych branż, liderami segmentu B2B są jak co roku banki i instytucje finansowe oraz

sektor telekomunikacyjny, w których inwestycje w cyberbezpieczeństwo wymusza charakter prowadzonej działalności.

Pozytywnym aspektem jest również fakt, że coraz więcej firm rozważa wykorzystywanie rozwiązań chmurowych i pracy zdalnej w dłuższej perspektywie, nie podnosząc już kwestii cyberbezpieczeństwa jako elementu blokującego takie zmiany. W perspektywie rosnącego wykorzystywania usługi chmury, firmy będą jednak korzystać w większej mierze z rozwiązań IaaS (Infrastructure as a Service) największych dostawców usługi chmury publicznej, co może ograniczyć ich budżety na tradycyjne rozwiązania cyberbezpieczeństwa, premiując natomiast ich sprzedaż do centrów danych i największych tzw. hyperscalerów.

Rynek 5G

Finalizacja przepisów dotyczących budowy sieci 5G w kraju (przede wszystkim znowelizowanej ustawy o KSC) i przeprowadzenia aukcji częstotliwości na potrzeby jej rozwoju, przesunęła się z roku 2022 na rok 2023.

Sieć telekomunikacyjna piątej generacji to nie tylko szybsza transmisja danych, to droga do rozwoju Internetu Rzeczy (IoT) i wzrostu gospodarczego Polski. Operatorzy komórkowi, już od zeszłego roku rozwijają usługi łączności o 5G, wykorzystując do tego posiadane częstotliwości.

Według analiz rynkowych, do 2025 r., łączność nowej generacji będzie dostępna niemal na całym terytorium Polski, minimalizując problem tzw. Białych Plam na mapach zasięgu. Korzyści z wdrożenia sieci 5G w Polsce w 2030 r. są szacowane na poziomie 4,2 mld PLN.

Pomimo braku postępowania na rozdział częstotliwości pod sieć 5G, zakłada się, że w latach 2023-2024 rozwój 5G w Polsce przyspieszy, a na znaczeniu zyskiwać będą sieci prywatne. Na rynek będą również wchodzić „nowi gracze” (w tym samorządy), budujący sieci mobilne w tzw. modelu neutral host. Trend zauważalny jest w krajach, gdzie regulatorzy rynku umożliwiają korzystanie z określonych częstotliwości przez mniejsze podmioty działające lokalnie, np. fabryki czy lotniska – widać to m.in. w Niemczech czy Wielkiej Brytanii. W Polsce być może będzie to możliwe w związku z zapowiedziami przekazania pasma na potrzeby budowy własnych sieci 5G w ramach krajowej aukcji częstotliwości. Według przewidywań skorzysta z nich przede wszystkim przemysł. W roku 2022 obserwowane było większe niż rok wcześniej zainteresowanie tematem sieci Private 5G przez dostawców, operatorów a także integratorów. Temat coraz częściej poruszany jest podczas konferencji dotyczących automatyzacji procesów biznesowych, w tym szczególnie w obszarze Przemysłu 4.0, jako technologia dostarczająca większe wartości technologiczne niż stosowane sieci WLAN czy LTE.

Ruch w sieciach komórkowych na rynku konsumenckim, napędzany głównie dostępem do treści wideo, płatności cyfrowych, sprzedaży internetowej i wideokonferencji, znacząco rośnie. Uruchamianie sieci 5G będą napędzać adopcję wyższych pakietów danych, a także korzystanie z aplikacji intensywnie korzystających z danych, takich jak streaming wideo i gaming. Wykorzystanie możliwości 5G i kompleksowego warstwowania sieci (end-to-end network slicing) daje operatorom szansę do wykorzystania w segmencie tzw. Enterprise, poprzez świadczenie usług o gwarantowanej wydajności i maksymalizujących zwrot z inwestycji.

Nowe projekty nowelizacji ustawy o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa

Przesuwa się termin wdrożenia nowej ustawy o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa, a w 2022 r. publikowane były kolejne wersje projektu ustawy. Dnia 5 października 2022 r. w Biuletynie Informacji Publicznej Ministra Cyfryzacji opublikowany został kolejny, nowy projekt, a dzień wcześniej z obrad Stałego Komitetu Rady Ministrów, wycofana została poprzednia wersja nowelizacji z dnia 25 marca 2022 r. Ostatnie propozycje zmian w ustawie o KSC mają na celu usprawnienie funkcjonowania systemu cyberbezpieczeństwa, poprzez m.in. ujednoczenie procedur zgłaszania incydentów, przyspieszenie tworzenia sektorowych zespołów cyberbezpieczeństwa, czy umożliwienie włączenia centrów wymiany informacji i analiz (ISAC) do krajowego systemu cyberbezpieczeństwa.

Opublikowany ostatni projekt wprowadza kilka zasadniczych zmian w stosunku do projektu z marca 2022 r. Dotyczą one przede wszystkim trzech głównych kwestii: spółki Polskie 5G, Funduszu celowego na rzecz strategicznej sieci bezpieczeństwa oraz przepisów dotyczących strategicznej sieci bezpieczeństwa.

Najistotniejsze zmiany to:

- Uzupełnienie i doprecyzowanie przepisów, które znalazły się w poprzednich wersjach.
- Całkowite usunięcie przepisów o powstaniu spółki Polskie 5G oraz o Funduszu celowym na rzecz strategicznej sieci bezpieczeństwa.
- Wprowadzenie zmian do przepisów dotyczących funkcjonowania strategicznej sieci bezpieczeństwa oraz Operatora Strategicznej Sieci Bezpieczeństwa (OSSB), powoływanego na potrzeby realizacji zadań na rzecz obronności, bezpieczeństwa państwa oraz bezpieczeństwa i porządku publicznego.
- Doprecyzowanie szeregu przepisów dot. funkcjonowania CSIRT sektorowych, Telco i INT, wprowadzających zmiany dla dostawców wysokiego ryzyka, a także zmieniających niektóre kwestie związane z ISAC.
- Dostosowanie polskiego porządku prawnego do obowiązków wynikających z wejścia w życie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/881 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie ENISA oraz certyfikacji cyberbezpieczeństwa w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych, a także uchylenia rozporządzenia (UE) nr 526/2013.
- Zastąpienie sektorowych zespołów cyberbezpieczeństwa i podmiotów świadczących usługi z zakresu cyberbezpieczeństwa odpowiednio przez CSIRT sektorowe i SOC,
- włączenie przedsiębiorców komunikacji elektronicznej oraz ISAC do krajowego systemu cyberbezpieczeństwa.
- Wzmocnienie pozycji Pełnomocnika do spraw cyberbezpieczeństwa, poprzez wyposażenie go w konkretne uprawnienia w zakresie wydawania ostrzeżeń o incydentach krytycznych wraz z zalecaniem określonych zachowań.
- Powstanie Krajowego Systemu Certyfikacji Cyberbezpieczeństwa.

c) Czynniki bezpośrednio zależne od Spółki

Czynniki bezpośrednio zależnymi od Spółki, które mają wpływ na jej działalność jest zakres oferty EXATEL i jej dostosowywanie do zmieniającego się otoczenia biznesowego oraz oczekiwań klientów.

Działalność EXATEL dzieli się na pięć głównych obszarów:

1. Obszar usług dzierżawy łączy i transmisji danych – usługi zapewnienia połączenia pomiędzy dwiema lub więcej lokalizacjami odległymi geograficznie w celu przesyłania danych. Usługi są realizowane we własnej sieci transportowej EXATEL, będącej jedną z najnowocześniejszych i największych sieci telekomunikacyjnych w Polsce. Rozwiązania z tego obszaru są wykorzystywane do budowy infrastruktury sieciowej, jako łączy podkładowe do realizacji innych usług np. wideo, głosowych i internetowych, a także do zapewniania komunikacji w ramach prywatnych sieci rozległych WAN.
2. Obszar usług komunikacji – portfolio usług zapewniających komunikację głosową wraz z usługami dodanymi, takimi jak: infolinia, contact center, spotkanie on-line. Usługi są realizowane zarówno w tradycyjnej technologii ISDN, jak i w technologii IP. Obejmują zarówno rozwiązania w modelu usługowym (as a service) oparte o infrastrukturę znajdującą się Data Center EXATEL, jak i urządzenia należące do klienta.
3. Obszar cyberbezpieczeństwa – kompleksowe i zintegrowane rozwiązania obejmujące usługi monitorowania naruszeń i reagowania na incydenty cyberbezpieczeństwa, usługi konsultacyjne w zakresie cyberbezpieczeństwa oraz usługi AntyDDoS bazujące na autorskiej platformie EXATEL TAMA oraz sprawdzonych platformach sprzętowo – software’owych. Wykwalifikowani i certyfikowani specjaliści z zakresu bezpieczeństwa IT tworzą centrum monitorowania bezpieczeństwa i reagowania na incydenty cyberbezpieczeństwa, czyli Security Operations Center (SOC), które czuwa nad bezpieczeństwem systemów i sieci zarówno EXATEL, jak i klientów, a w przypadku zagrożenia podejmuje natychmiastową reakcję, aby zapobiec negatywnym skutkom ataku. W roku 2022 wprowadzone zostały także produkty szkoleniowe Cyber EDU z zakresu cyberbezpieczeństwa i procesów ochrony danych, przygotowane środowiska techniczne i biznesowe do wprowadzenia usług realizacji kampanii phishingowych oraz wdrożenia kolejnej wersji produktów własnych AntyDDoS TAMA w ochronie warstwy aplikacyjnej.
4. Obszar usług ICT – usługi, które uzupełniają i wzbogacają portfolio usług podstawowych. Rozwiązania obejmują m.in. zaprojektowanie, konfigurację i utrzymanie złożonych rozwiązań ICT w środowisku u klienta, ale również umieszczonych w Data Center EXATEL.
5. Obszar prac badawczo-rozwojowych – innowacyjne projekty budujące własność intelektualną EXATEL, realizowane we współpracy z polskim biznesem i instytucjami akademickimi. Są to technologie, o których ze względu na fakt ich wytwarzania od podstaw, zespół EXATEL ma dużo szerszą wiedzę niż wobec rozwiązań kupowanych. Projekty te od samego początku tworzone w filozofii security by design, będą wykorzystywane do rozwoju i ochrony infrastruktury EXATEL, ale również do świadczenia usług firmom i instytucjom publicznym, ważnym z punktu widzenia państwa.

Obszar usług dzierżawy łączy i transmisji danych

Usługi z tej grupy są skierowane dla operatorów krajowych i zagranicznych, biznesu oraz administracji publicznej. Dla operatorów stanowią one bazę w oparciu, o którą budują własne sieci i świadczą usługi dla własnych klientów. Dla klientów biznesowych dostarczane są usługi sieci korporacyjnej, która pozwala połączyć rozproszone geograficznie oddziały i zapewnić efektywną komunikację pracowników i wykorzystanie systemów wsparcia biznesu. Klienci

z segmentu administracji, dzięki tym rozwiązaniom mogą nie tylko usprawniać pracę w ramach działań operacyjnych, ale i rozwijać nowoczesne e-usługi dla obywateli.

Usługi transmisji danych są dobrze znane na rynku i pozwalają korzystać z szerokiego zakresu sprawdzonych funkcjonalności. Oznacza to, że działania w tym obszarze nie są związane bezpośrednio z wprowadzaniem nowych produktów, ale mają na celu coraz lepszą obsługę, optymalizację kosztową i podnoszenie parametrów jakościowych. Największym wyzwaniem dla usług transmisji danych jest rozbudowa sieci tak, aby sprostać rosnącym wymaganiom klientów (głównie operatorów) w zakresie zapotrzebowania na usługi o coraz wyższych przepustowościach (np. usługi chmurowe czy platformy streamingowe) oraz zapewnienie łączy dostępowych do lokalizacji biznesowych (obecnych i potencjalnych klientów).

Działania w 2022 r. w ramach obszaru usług dzierżawy łączy i transmisji danych obejmowały m.in.:

- Przygotowanie analiz rynku i we współpracy ze stroną techniczną, wyznaczenie kierunków rozwoju usług opartych o technologię SDN (Software Defined Network). Należy przyjąć, że wdrożenie technologii SDN w sieci EXATEL pozwoli na aktywne włączenie się w zmiany na rynku telekomunikacyjnym. SDN pozwoli na zupełnie nowe podejście do rozwoju zarządzania siecią i usługami. Dzięki SDN, EXATEL zyska elastyczność w projektowaniu architektury sieci, możliwość rozwoju usług w oparciu o własne aplikacje, niezależność od konkretnego dostawcy i oszczędności kosztów budowy sieci poprzez wykorzystanie rozwijanych we własnym zakresie urządzeń SDN.
- Przygotowanie wdrożenia SD-WAN EXATEL – usługi, która jest realizowana w koncepcji Software Defined i zapewnia oddzielenie płaszczyzn zarządzania i transportu w sieciach WAN realizowanych dla klientów.
- Rozpoczęcie realizacji rozbudowy sieci teletransmisyjnej GovNet do lokalizacji Państwowej Inspekcji Sanitarnej, na podstawie zawartej umowy z MSWiA, w ramach finansowania z unijnego projektu z funduszu POPC REACT EU.
- Rozbudowę sieci własnej EXATEL poza Polską:
  - w czerwcu EXATEL został uczestnikiem szwedzkiego punktu wymiany ruchu – Netnod (rozbudowa pojemności sieci IP, optymalizacja kosztowa w zakresie usług IP, możliwości współpracy z lokalnymi dostawcami z tego obszaru),
  - w listopadzie EXATEL uruchomił połączenie z kluczowym miejscem na telekomunikacyjnej mapie Europy – DE-CIX w Marsylii, tj. ważnym punkcie wymiany ruchu, w którym zbiega się duża część podmorskich kabli światłowodowych basenu Morza Śródziemnego (optymalizacja w obszarze usług IP).
- Wdrożenie zmodyfikowanych stawek IP Transit.
- Wdrożenie usługi „Dostęp do S-46”, która zapewnia dostęp do systemu S-46 (dostarcza informacje o zagrożeniach cyberbezpieczeństwa oraz wspiera wymianę informacji i współpracę podmiotów wchodzących w skład krajowego systemu cyberbezpieczeństwa).
- Przygotowanie analiz dotyczących wprowadzenia produktów dla sektora ISP celem zwiększenia bazy klientów EXATEL w segmencie operatorskim.

Obszar usług komunikacyjnych

Obszar ten obejmuje usługi skierowane do klientów ze wszystkich segmentów rynku, umożliwiając im realizację połączeń głosowych za pomocą rozwiązań m.in. ISDN i VoIP, a także ułatwiają komunikację niezależnie od trybu pracy dzięki narzędziom do spotkań on-line.

Działania w 2022 r. w ramach obszaru usług komunikacyjnych obejmowały m.in.:

- Wdrożenie usługi Hurt SMS przeznaczonej dla operatorów i umożliwiającej wysyłkę dużych wolumenów wiadomości SMS, z perspektywą rozszerzenia przeznaczenia również dla biznesu (B2B) w roku 2023.
- Wprowadzenie nowego cennika i odnowienie dokumentacji produktowej i handlowej dla usług Voice as a Service (VaaS) oraz Telefonii IP.
- Objęcie rozwiązaniem Anty Fraud wiązek komercyjnego ruchu głosowego dla usług Voice as a Service (VaaS), Telefonii IP, dostęp ISDN.
- Rozpoczęcie prac nad odnowieniem produktów Contact Center, analizy możliwych rozwiązań rynkowych na potrzeby własne EXATEL oraz jako produkty do sprzedaży.
- Uzgodnienia techniczne i biznesowe dotyczące przenaszalności numerów dla usług głosowych na rynku hurtowym, z planowanym wdrożeniem w 2023 r.

Obszar cyberbezpieczeństwa

Usługi z tego obszaru są skierowane do klientów ze wszystkich segmentów rynku, którzy są narażeni na różne rodzaje ataków internetowych i chcą zachować wysokie bezpieczeństwo swojej sieci teleinformatycznej. Oferta obejmuje wystandaryzowane usługi tj. ochrona przed atakami DDoS (ang. Distributed Denial of Service), ochrona przed szkodliwym oprogramowaniem (antymalware) oraz przed wyciekiem danych (DLP), Managed Firewall, które mogą być oferowane samodzielnie lub razem z monitorowaniem i reakcją na incydenty przez specjalistów Security Operations Center. Ważnym elementem oferty są usługi konsultacyjne zapewniające możliwość korzystania z usług ekspertów cyberbezpieczeństwa EXATEL w zakresie audytów, pentestów, szkoleń, konfiguracji systemów itp.

Działania w obszarze bezpieczeństwa koncentrują się na rozwoju własnych rozwiązań do kompleksowej ochrony przed atakami z Internetu oraz rozwoju usług o niskim progu wejścia obejmujących analizy i rekomendacje, które mają podnieść poziom ochrony przed zagrożeniami.

Działania w obszarze cyberbezpieczeństwa w 2022 r. objęły m.in.:

- Rozwój produktu TAMA – ochrona przed atakami DDoS. System ochrony przed atakami DDoS – TAMA w sieci EXATEL, to wynik prac w obszarze badawczo-rozwojowym Spółki. Kolejne funkcjonalności są obecnie rozwijane w ramach projektu ARFA. Działania w tym obszarze koncentrowały się na przygotowywaniu analiz i definiowaniu wymagań dla nowych funkcjonalności oraz przygotowaniu do wdrożenia produkcyjnego w 2023 r.
- Wdrożenie usługi Rekonesans Bezpieczeństwa, czyli rozwiązania, które zapewnia weryfikację cyberbezpieczeństwa infrastruktury IT oraz procesów i procedur wraz z rekomendacjami podnoszącymi bezpieczeństwo organizacji.
- Rozwój usług opartych o SOC EXATEL i zapewniających wsparcie klienta w obsłudze incydentów bezpieczeństwa (SOC Assistance) oraz świadczenie szeroko pojętych usług zaawansowanych w ramach pakietu wsparcia (wsparcie bezpieczeństwa).

- Wdrożenie usług szkoleniowych Cyber EDU, czyli usług podnoszących świadomość i bezpieczeństwo dotyczące zagrożeń cyber wśród pracowników klientów.

Równolegle z działaniami związanymi z przygotowaniem produktów, prowadzone były działania komunikacyjne (warsztaty i webinaria), budujące wiedzę o rozwiązaniach EXATEL wśród klientów (obecnych i potencjalnych) oraz partnerów handlowych.

Działania w tym obszarze objęły:

- Warsztaty dla klientów i partnerów EXATEL z rozwiązań Fortinet Managed Firewall.
- Warsztaty dla klientów i partnerów EXATEL z usług SIEM i RSA.
- Warsztaty dla klientów i partnerów EXATEL z ochrony przed atakami DDoS oraz sposobów radzenia sobie z cyberzagrozeniami w firmach.
- Warsztaty dla klientów i partnerów EXATEL z usług szkoleniowych Cyber EDU.
- Webinaria w ramach projektu Bezpieczny Klub EXATEL z zakresu usług głosowych, zagrożeń cybernetycznych oraz Giełdy Technologii Miejskich.
- Aktualizację materiałów marketingowych do projektów Klub Bezpieczny Samorząd i Cyfrowa Gmina.

Obszar usług ICT

Grupa ta obejmuje zaawansowane usługi bazujące na integracji usług telekomunikacyjnych.

W tym obszarze głównymi działaniami w 2022 r. były:

- Szkolenia z usługi Managed WLAN oraz warsztaty dla klientów i partnerów EXATEL.
- Rozpoznanie rynku, analiza danych oraz możliwych modeli biznesowych dotyczących budowy Data Center w EXATEL.
- Private 5G, analizy i rozpoznania rynkowe dotyczące możliwości świadczenia takich usług oraz zbudowania ekosystemu usługowego w ramach Przemysłu 4.0 i automatyzacji przedsiębiorstw.

Obszar usług badawczo-rozwojowych

W obszarze badawczo-rozwojowym EXATEL stale rozszerza swoją działalność i przygotowuje rozwiązania do ich komercyjnego wdrożenia.

Szczegółowe informacje dotyczące projektów badawczo-rozwojowych, które są realizowane w EXATEL, zostały przedstawione w punkcie 1.8 niniejszego sprawozdania.

d) Współpraca międzynarodowa

Dzierżawa łącza i transmisja danych

W tym segmencie rynku nastąpiło zauważalne ograniczenie ruchu tranzytowego do Frankfurtu. EXATEL w momencie inwazji Rosji na Ukrainę zaoferował wsparcie dla partnerów z Ukrainy, poprzez błyskawiczną realizację usług, atrakcyjne lub obniżone ceny i elastyczność w płatnościach.

W roku 2022 miała miejsce kontynuacja trendów spadkowych w zakresie cen, głównie za usługi Ethernet. Rynek polski jest rynkiem dojrzałym, gdzie o wyborze dostawcy decyduje jakość, spełnianie KPI oraz cena.

Pandemia oraz inwazja Rosji na Ukrainę umocniła pozycję EXATEL w zakresie sprzedaży usług do sektora operatorskiego krajowego i międzynarodowego.

W związku ze zmianą modelu biznesu w zakresie łączy tranzytowych, EXATEL podjął inicjatywę stworzenia nowej drogi tranzytowej z krajów nordyckich poprzez Bałkany, aż do połączenia z operatorami z APAC i ME w regionie Bliskiego Wschodu. EXATEL pozyskuje nowych klientów na rynku operatorskim zarówno w Europie, jak i globalnie, aktywnie konkurując na rynkach.

EXATEL jest jednym z wiodących dostawców usługi Ethernet pośród konkurencji i pozostaje jednym z ważniejszych partnerów na rynku hurtowym, gdzie coraz większe znaczenie ma posiadanie własnej infrastruktury do budynków biznesowych, centrów logistycznych lub produkcyjnych. Migracja na własną infrastrukturę oraz powiększanie bazy budynków umacnia pozycję Spółki i zwiększa szanse na pozyskiwanie nowych kontraktów.

W obszarze satelitarnym EXATEL został dostawcą usług transmisji danych oraz głosu wraz z terminalami końcowymi, a także Internetu z naziemnych stacji satelitarnych. EXATEL wraz z partnerami biznesowymi dostarcza te usługi dla m.in. administracji Ukrainy.

Tranzyt Głosu

W roku 2022 Spółka kontynuowała swoją dotychczasową strategię w zakresie międzynarodowej oraz krajowej współpracy międzyoperatorskiej.

Strategia EXATEL opierała się na dwóch głównych filarach:

- Stałym rozwoju współpracy z największymi operatorami krajowymi (Spółka posiada punkty styku sieci ze wszystkimi operatorami komórkowymi),
- budowie pozycji strategicznego partnera dla lokalnych operatorów świadczących usługi telekomunikacyjne na terenach „wykluczonych cyfrowo”.

Dzięki posiadaniu rozległej i nowoczesnej infrastruktury, Spółka obsłużyła znaczące wolumeny minut ruchu stacjonarnego od operatorów krajowych, którzy dzięki współpracy z EXATEL otrzymali dostęp do usług o najwyższym stopniu niezawodności, nieosiągalnej przez inne podmioty obecne na danym obszarze.

Nowy produkt „Tranzyt SMS” został wprowadzony do oferty usług w 2021 r. i z sukcesem był rozwijany w 2022 r. Osiągnięte miesięczne wolumeny sprzedażowe umożliwiły budowę bezpośrednich międzyoperatorskich punktów styku wymiany SMS z sieciami komórkowymi, a to przełożyło się na wzrost marży oraz konkurencyjność EXATEL na rynkach międzynarodowych.

W roku 2022 marżowość usług operatorskich została zdeterminowana przez wejście w życie kolejnego etapu Aktu Delegowanego Komisji UE określającego jednolitą maksymalną ogólnounijną stawkę za zakończenie połączenia głosowego w sieci stacjonarnej FTR oraz sieci ruchomej MTR, począwszy od 1 lipca 2021 r. aż do 1 stycznia 2024 r. oraz będących tego skutkiem fali przejęć własnościowych.

Utrzymująca się tendencja spadkowa stawek na rynku europejskim oraz mniejsze zapotrzebowanie na wolumeny minut do krajów zaangażowanych bezpośrednio lub pośrednio w rosyjską agresję, spowodowały, że EXATEL stale poszukuje nowych, odległych rynków.

Uruchamiane są nowe międzyoperatorskie punkty styku umożliwiające wprowadzenie do oferty nowych kierunków i geograficznych, ze szczególnym uwzględnieniem rynków LATAM. Działania te pozwalają na odbudowywanie marż, które erodują na rynkach silnie regulowanych, w tym rynkach europejskich.

1.2. Informacja o nabyciu akcji własnych

W roku 2022 Spółka nie nabyła akcji własnych.

1.3. Struktura organizacyjna Spółki

Schemat organizacyjny Spółki wg stanu na dzień 31 grudnia 2022 r., stanowi załącznik nr 1 do niniejszego sprawozdania.

Spółka nie posiada oddziałów/zakładów produkcji podstawowej oraz oddziałów/wydziałów produkcji pomocniczej.

1.4. Sytuacja kadrowo-płacowa Spółki

1.4.1. Zatrudnienie średnioroczne i stan zatrudnienia na koniec roku

Zatrudnienie w EXATEL na dzień 31 grudnia 2022 r. wynosiło 533 osób. Przeciętne średnioroczne zatrudnienie w Spółce w 2022 r. w podziale na etaty wynosiło 524,6 etatów.

Wśród zatrudnionych w EXATEL dominują mężczyźni i stanowią 75% ogółu zatrudnionych, natomiast kobiety stanowią 25% zatrudnionych.

Średnia wieku zatrudnionych w EXATEL wynosi 42 lata, a średni staż pracy na dzień 31 grudnia 2022 r. wyniósł ok. 8 lat. Wyższe wykształcenie posiada 74% ogółu pracowników EXATEL.

Spółka nie prowadzi działalności o charakterze produkcyjnym, tym samym nie posiada pracowników o takim charakterze.

1.4.2. Przedsięwzięcia z zakresu zmiany zatrudnienia i jego struktury

Na przestrzeni 2022 r. w Spółce dokonywano zmian organizacyjnych na poziomie struktury Spółki, jak i wewnątrz komórek organizacyjnych.

Zmianami zostały objęte: Biuro Bezpieczeństwa Biznesu, Biuro Prawne i Biuro Korporacyjne, Departament Informatyki, Biuro HR, Departament Rozwiązań R&D, Departament Sprzedaży Operatorskiej oraz powstał Pion Strategicznych Sieci Bezpieczeństwa, a w jego ramach: Departament Współpracy z Rynkiem Publicznym, Departament Współpracy z Rynkiem Energetyki i Finansów oraz Biuro Współpracy z Rynkiem Biznesowym i Partnerami.

Dokonane zmiany organizacyjne w szczególności miały na celu:

- poszerzenie zadań realizowanych przez poszczególne biura,
- efektywniejszy nadzór nad realizacją zadań i spraw Spółki,
- jednoznaczny podział zadań i organizacji prac, usprawnienie realizacji procesów oraz zapewnienie lepszej komunikacji wewnątrz organizacji,
- skuteczniejsze zarządzanie obszarem prac wytwórczych w Spółce,

- wzmocnienie działań sprzedażowych na poszczególnych rynkach,
- osiąganie korzyści ze zgrupowania zadań,
- zwiększenie efektywności operacyjnej.

Zmiany organizacyjne przeprowadzane są w Spółce na bieżąco, w miarę pojawiających się potrzeb, zarówno wewnętrznych oraz w konsekwencji wyzwań stawianych przez otoczenie rynkowe.

1.4.3. System wynagrodzeń obowiązujący w Spółce

Pracownicy są wynagradzani na podstawie:

- Regulaminu Wynagradzania Pracowników EXATEL S.A.

Regulamin Wynagradzania Pracowników jest dokumentem regulującym zasady wynagradzania w Spółce (terminy wypłat, składniki wynagradzania oraz taryfikator na poszczególnych stanowiskach). Opisuje w szczególności zasady przyznawania składników wynagrodzenia (za pracę w godzinach nadliczbowych, porze nocnej i świątecznej) oraz zasady premiowania administratorów odpowiedzialnych za bezawaryjne funkcjonowanie sieci.

- Procedury systemu premiowego, prowizyjnego i oceny postawy pracowników EXATEL S.A.

W 2022 r. Spółka nie dokonywała zmian w zakresie systemu prowizyjnego i premiowego. Średnie miesięczne wynagrodzenie brutto w 2022 r. wynosiło 10 410,70 PLN.

1.4.4. Istotne informacje mające wpływ na sytuację kadrowo-płacową

a) Świadczenia na rzecz pracowników, szkolenia

Działania szkoleniowe Spółki:

- Rozwój kompetencji managerskich w programie Akademia Managera EXATEL oraz sesje Mastermind.
- Rozwój kompetencji w zakresie technologii wykorzystywanych do świadczenia usług. W roku 2022 przeważały szkolenia, konferencje, certyfikacje oraz studia specjalistyczne z obszaru cyberbezpieczeństwa, technologiczne, sieciowe oraz rozwój oprogramowania.
- Rozwój kompetencji sprzedażowych, aktywnej obsługi klienta, szkolenia rozwojowe, konferencje oraz kursy specjalistyczne.
- Rozwój kompetencji językowych.
- Rozwój i budowanie marki osobistej w mediach społecznościowych poprzez program ambasadorski Exatellers.
- Webinary HR z zakresu zdrowia psychicznego.

b) Zmiany warunków płacy

Spółka nie dokonywała zmian w obecnych regulaminach mających wpływ na globalne warunki płacy pracowników. Na bieżąco reagowała na indywidualne potrzeby płacowe celem zabezpieczenia Spółki przed nadmierną rotacją pracowników.

c) Zwolnienia grupowe

W 2022 roku w Spółce nie miały miejsca zwolnienia grupowe.

d) Spory zbiorowe

Spółka nie pozostaje w sporze zbiorowym.

e) Rozwiązanie, zawieszenie, zawarcie zakładowego lub zbiorowego układu pracy

W Spółce nie ma układu zbiorowego pracy.

1.5. Sytuacja majątkowa Spółki

a) Informacja o stanie majątku posiadanego przez Spółkę

Sieć EXATEL

W obszarze rzeczowych składników majątku trwałego na koniec 2022 r. Spółka posiadała własne relacje światłowodowe, których łączna długość wynosiła ponad 8 900 km. Dodatkowo na sieć EXATEL składało się ponad 11 700 km sieci (dzierżawa oraz aport) tj. łącznie ponad 20 600 km sieci światłowodowej. Zmniejszenie sieci dzierżawionej wynikało głównie z przeprowadzonych w Spółce optymalizacji kosztowych.

Sieć EXATEL na koniec 2022 r. obejmowała około 540 węzłów szkieletowych i agregacyjnych oraz ponad 3 200 węzłów dostępowych na terenie całego kraju.

Budynek

Spółka jest właścicielem budynku biurowego przy ul. Perkuna 47 w Warszawie o powierzchni całkowitej 11 395 m².

Grunt

Działka, na której znajduje się budynek, zlokalizowana jest w Warszawie, w dzielnicy Praga-Południe przy ul. Perkuna, w pobliżu trasy szybkiego ruchu ul. Ostrobramskiej. Powierzchnia działki wynosi: 4 835 m². Działka jest w użytkowaniu wieczystym, a właścicielem działki jest Skarb Państwa.

Flota samochodowa

Spółka jest właścicielem:

- 1 samochodu osobowego,
- 21 samochodów dostawczych.

b) Informacja dotycząca obiektów socjalno-bytowych

Spółka nie posiada osobnych obiektów socjalno-bytowych. Całokształt zaplecza socjalnego znajduje się w pomieszczeniach Spółki.

c) Zmiany w majątku Spółki w 2022 roku

Stan rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych na dzień 31 grudnia 2022 r. wynosił 367 972 tys. PLN i uległ obniżeniu o 6 651 tys. PLN w porównaniu do stanu na koniec roku 2021. Wynikało to głównie z wielkości odpisów amortyzacyjnych, które przewyższały wartość przyjętych do ewidencji składników majątkowych. Łącznie rzeczowe aktywa trwałe oraz wartości niematerialne i prawne stanowiły na koniec 2022 roku 61,5% aktywów ogółem.

d) Informacja o wydzierżawionym majątku Spółki i o dzierżawie przez Spółkę majątku od innych podmiotów

- Najem sieci telekomunikacyjnej

W 2022 r. EXATEL, na potrzeby funkcjonowania rozległej sieci telekomunikacyjnej, wynajmował w ponad 800 lokalizacjach łącznie około 9 000 m² powierzchni, na podstawie umów z ponad 240 podmiotami. Dużą część użytkowanej powierzchni firm trzecich, Spółka wynajmowała od firm z sektora energetycznego, co wynika z wieloletniej współpracy z tym sektorem. Drugą istotną grupą podmiotów w zakresie użytkowanej powierzchni stanowiły firmy z sektora finansowego.

- Najem powierzchni

- grunt o powierzchni 1 500 m² stanowi własność m.st. Warszawy, położony jest w Warszawie w Dzielnicy Praga-Południe, przy ul. Jana Nowaka-Jeziorańskiego i przeznaczony jest na parking Spółki,
- 500 m² powierzchni magazynowej w Warszawie, przy ul. Bukowieckiej,
- 140 m² powierzchni biurowej oraz 7 miejsc postojowych w Katowicach, przy ul. Korfantego,
- 3 miejsca postojowe w Krakowie, przy ul. Jasnogórskiej.

- Najem samochodów

Spółka wynajmuje łącznie 129 samochodów:

- samochody marki Toyota pozyskane w formule leasingu operacyjnego w ramach umowy leasingu zawartej w 2019 r. 93 sztuki (osobowe) i 3 sztuki (dostawcze),
- samochody różnych marek przejęte w ramach cesji od ENERGO-TEL S.A. na podstawie umowy na wynajem długoterminowy zawartej w 2021 r.: 9 sztuk (osobowe),
- samochody wynajmowane z ENERGO-TEL: 2 sztuki (osobowe),
- samochody wynajmowane: 21 sztuk (osobowe) i 1 sztuka (dostawczy).

- e) Informacja o uzyskaniu przez Spółkę zgody Walnego Zgromadzenia na rozporządzenie składnikami aktywów trwałych o znacznej wartości

Nie dotyczy.

1.6. Wielkość i struktura produkcji i sprzedaży Spółki

- a) Polityka asortymentowa, stopień wykorzystania zdolności produkcyjnych, struktura wieku parku maszynowego i zmiany w tym zakresie, informacje o systemach jakości produkcji

Nie dotyczy.

- b) Rentowność brutto i netto liczona jako stosunek wyniku finansowego (brutto i netto) w danej grupie, do przychodów ze sprzedaży danej grupy wyrobów bez VAT, zgodnie z metodologią GUS, w roku sprawozdawczym i poprzednim

		Rok 2022	Rok 2021
Przychody ze sprzedaży	(w tys. PLN)	341 699,6	366 505,9
Zysk/(strata) brutto ze sprzedaży	(w tys. PLN)	47 409,1	45 897,8
Zysk/(strata) brutto	(w tys. PLN)	-47 795,5	2 291,3
Zysk/(strata) netto	(w tys. PLN)	-49 512,3	1 889,2
Rentowność sprzedaży brutto	(w %)		
wynik brutto ze sprzedaży x 100% / przychody ze sprzedaży		13,9%	12,5%
Rentowność brutto	(w %)		
wynik brutto x 100% / przychody ze sprzedaży		-14,0%	0,6%
Rentowność netto	(w %)		
wynik netto x 100% / przychody ze sprzedaży		-14,5%	0,5%

Przychody osiągnięte w 2022 r. były niższe niż w roku ubiegłym o 7%, ze względu na regulacyjne zmniejszenie stawek rozliczeń międzyoperatorskich w obszarze usług głosowych. Zysk brutto ze sprzedaży wyniósł w 2022 r. 47 409,1 tys. PLN, a rentowność sprzedaży brutto zwiększyła się z 12,5% do 13,9%.

Mniejszy niż w roku ubiegłym wynik brutto i netto Spółki wynika z zawiązania rezerwy w związku z decyzją pierwszej instancji Urzędu Kontroli Skarbowej za lata 2017-2018 o dodatkowym podatku VAT, sankcji i odsetkach o łącznej wysokości 51,2 mln PLN. EXATEL złożył odwołanie od tej decyzji i oczekuje na decyzję drugiej instancji.

- 1.7. Znaczący wzrost niepieniężnych i rzeczowych aktywów trwałych, które wystąpiły w omawianym okresie, bądź są przewidywane w dalszych latach wraz z podaniem źródeł ich finansowania (nakłady zakończone, w toku i rozpoczęte) oraz ich struktura rzeczowa, wynikająca ze strategii Spółki

W 2022 r. Spółka przekazała do użytkowania rzeczowe aktywa trwałe oraz wartości niematerialne o łącznej wartości 49 464 tys. PLN. Stan rzeczowych aktywów trwałych

w budowie oraz wartości niematerialnych nieoddanych do użytkowania na dzień 31 grudnia 2022 r. wyniósł 56 102 tys. PLN.

W 2022 r. Spółka finansowała nakłady inwestycyjne z własnych środków oraz z dotacji na projekty badawczo-rozwojowe (SDNCore oraz ARFA).

Wartość brutto środków trwałych zakupionych w ramach projektów badawczo-rozwojowych w 2022 r. wynosiła 1 058,6 tys. PLN, a wartość dotacji związanych z ich zakupem wyniosła 585,8 tys.

W 2022 r. w ramach projektów badawczo-rozwojowych nie zakupiono wartości niematerialnych.

1.8. Istotne osiągnięcia w dziedzinie badań i rozwoju technicznego

Spółka w 2022 r. kontynuowała program badawczo-rozwojowy, który stanowi strategiczny aspekt rozwoju EXATEL w perspektywie najbliższych lat. Zaawansowane prace badawcze zostały zagregowane wokół następujących projektów:

- SDNbox – projekt realizowany w latach 2018-2022, zakłada stworzenie wielofunkcyjnego rozwiązania telekomunikacyjnego, które jest definiowane programowo zgodnie z koncepcją SDN (Software Defined Network). Efektem projektu będzie urządzenie telekomunikacyjne SDNbox, które będzie mogło zmieniać swoją funkcję w zależności od wymagań stawianych przez klientów. Realizacja projektu pozwoli wzmocnić pozycję EXATEL na rynku dostawców usług telekomunikacyjnych, a także przyczyni się do wzrostu bezpieczeństwa oferowanych usług poprzez wykorzystanie własnych urządzeń. Projekt jest finansowany ze środków Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój, w ramach konkursu Narodowego Centrum Badań i Rozwoju: „Szybka Ścieżka”. Pod koniec roku 2022 sformalizowana została zmiana w projekcie uwzględniająca dołączenie nowego konsorcjanta do projektu (odpowiadającego za wytworzenie zoptymalizowanej platformy sprzętowej) oraz adekwatnych do nowych zadań – zmian w harmonogramie projektu. Projekt został zakończony z końcem grudnia 2022 r. W styczniu 2023 r. rozpoczęto proces rozliczenia i zamknięcia projektu.
- SDNcore – projekt jest kontynuacją prac w dziedzinie Software Defined Network, którego celem jest budowa platformy sieciowej pozwalającej na stworzenie skalowalnej szkieletowej i agregacyjnej sieci transportowej. Przebudowa sieci, a także wdrożenie technologii przyszłości (network slicing), umocni wizerunek EXATEL jako lidera świadczącego elastyczne wsparcie infrastrukturalne dla operatorów 5G. Realizacja projektu rozpoczęła się w maju 2020 r., a zakończenie projektu ma nastąpić z końcem 2023 r.
- ARFA – kontynuacja prac badawczo-rozwojowych w zakresie cyberbezpieczeństwa. Stanowi rozwinięcie dotychczas stworzonego narzędzia TAMA. Celem projektu jest rozbudowa autorskiego rozwiązania o nowe techniki i metody ochrony, co pozwoli zwiększyć bezpieczeństwo własnej sieci oraz klientów. Projekt otrzymał dofinansowanie Narodowego Centrum Badań i Rozwoju i został uruchomiony w II kwartale 2021 r. Zakończenie projektu ma nastąpić w maju 2023 r.

- CriNet – umowa o dofinansowanie projektu została podpisana pod koniec 2022 r. Jego celem jest opracowanie przełomowej technologii SDN dla OT i opartych na niej produktów: systemów informatycznych oraz prototypów polskich urządzeń sieciowych, które pozwolą na zastosowanie do ochrony urządzeń przemysłowych (OT) nowoczesnej filozofii sieciowej Software Defined Network. Projekt przyczyni się do podniesienia defensywnego potencjału bezpieczeństwa państwa, przygotowując rozwiązania na rzecz szczególnie wrażliwych na ataki cybernetyczne podmiotów sektora energetycznego. Projekt będzie realizował długofalowe i strategiczne cele bezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej. Wartość kosztów kwalifikowanych projektu wynosi 36,5 mln PLN. Jest realizowany przez konsorcjum, w którego skład wchodzi: Gaz System S.A. i Politechnika Rzeszowska im. Ignacego Łukasiewicza. Realizacja przewiduje 36 miesięcy prac.
- PERFECT – celem projektu jest rozwój bezpiecznej optycznej bezprzewodowej techniki transmisji informacji z wykorzystaniem laserów VCSEL 850 nm. W projekcie zostanie opracowana i zademonstrowana optyczna transmisja bezprzewodowa, charakteryzująca się szybkością transmisji powyżej 10 Gbit/s czy wielowymiarowym bezpieczeństwem. Projekt jest realizowany przez konsorcjum, w skład którego wchodzi partnerzy o komplementarnych kompetencjach: instytut badań stosowanych (Fraunhofer HHI, Berlin), producent komponentów opto-elektronicznych (VI System, Berlin), integrator i operator usług sieciowych (EXATEL, Polska) i uczelnia techniczna (Politechnika Warszawska, Polska).
Opracowane w wyniku projektu rozwiązania będą mogły zostać wykorzystane w wielu obszarach, np. bezpieczna komunikacja biurowa, przemysł, służba zdrowia czy 6G.
- GRAF 2 – projekt rozpoczęty w 2020 r., realizowany jest ze środków własnych EXATEL. Jego celem jest opracowanie rozwiązania usprawniającego proces rozpoznania technicznego poprzez automatyzację wyliczania szacowanych kosztów związanych z podłączeniem danego adresu do infrastruktury EXATEL, utworzenie algorytmów wykazujących potencjalne nowe adresy blisko infrastruktury EXATEL oraz stworzenie algorytmów optymalizujących przebieg tras światłowodowych. Projekt przyczynia się do zwiększenia sprzedaży produktów EXATEL oraz zwiększa konkurencyjność Spółki na rynku.

Ponadto w 2022 r. Spółka przygotowała od podstaw i złożyła wnioski o dofinansowanie na realizację projektów:

- Narodowego Centrum Badań i Rozwoju:
  - JAZ – na opracowanie zaawansowanego i innowacyjnego rozwiązania programistycznego chroniącego przed atakami DDoS (Distributed Denial of Service) na warstwę aplikacyjną.
  - SEQRET – na opracowanie, przetestowanie oraz przygotowanie do certyfikacji bezpieczeństwa niemieckiego systemu dystrybucji klucza kwantowego autorstwa firmy KeeQuant. EXATEL w projekcie występuje jako jeden z operatorów telekomunikacyjnych.
Na projekt SEQRET, EXATEL uzyskał decyzję o finansowaniu w lipcu 2022 r. Realizacja projektu rozpoczęła się w styczniu 2023 r., a zakończenie projektu planowane jest na rok 2025.

- **European Defence Found (EDF):**
SPIDER – w wyniku realizacji projektu planuje się rozbudowę szerokiego wachlarza technologii w oparciu o kompetencje spółek z Klastra Technologii Kosmicznych oraz Klastra Q – technologii kwantowych. EXATEL jest członkiem obu tych inicjatyw. Dzięki pozyskanej w projekcie wiedzy możliwe będzie zdefiniowanie celów dla polskiej nauki i przemysłu w obszarze nowych rozwiązań dla metod obrazowania w zakresie optoelektroniki techniki radiowej i technologii składowych. Rozwiązanie proponowane przez SPIDER opiera się na wielu nowych, samodzielnych systemach Space ISR. Ta ostatnia zapewni krajom europejskim bezpośredni dostęp do wszystkich systemów SPIDER, z zastrzeżeniem porozumień międzyrządowych. Może ona również zapewnić dostęp do innych istniejących systemów, cywilnych lub wojskowych, które są skłonne dzielić się danymi lub zdolnościami. Wniosek został złożony w ramach konsorcjum międzynarodowego w listopadzie 2022 r.
- **Komisji Europejskiej:**
QuNEST – ma na celu zgromadzenie zróżnicowanych partnerów przemysłowych i partnerów akademickich z silną wiedzą naukową i techniczną w zakresie technologii QKD i komunikacji optycznej. Głównym celem jest ustanowienie innowacyjnej, wielodyscyplinarnej sieci szkoleniowej dla doktorantów oraz szkolenie ekspertów do projektowania, rozwijania i napędzania przyszłej kwantowej bezpiecznej infrastruktury optycznej. W ramach tej sieci doktoranckiej zostanie przeszkolonych 11 stypendystów opierając się na wiedzy 17 partnerów: 6 uniwersytetów oraz 11 partnerów przemysłowych z siedmiu europejskich krajów. W ramach projektu EXATEL planuje przyjąć doktoranta na okres od 2 do 6 miesięcy w celu rozwoju technologii kwantowych i wymiany wiedzy w tym obszarze. Wniosek został złożony w listopadzie 2022 r.

EXATEL wraz ze spółką ENERGO-TEL S.A., opracował również założenia nowych inwestycji w postaci fiszek projektowych na przedsięwzięcia z obszaru rozbudowy sieci, rozwiązań cyberbezpieczeństwa oraz innowacji procesowych w ramach unijnych programów dotacyjnych.

EXATEL konsekwentnie od kilku lat realizuje projekty badawczo-rozwojowe, tworząc własne innowacyjne rozwiązania, które w dłuższej perspektywie mają docelowo przełożyć się na przewagę konkurencyjną Spółki. Realizacja prac badawczych pozwoliła nie tylko stworzyć zespół wysoko wyspecjalizowanych ekspertów odpowiedzialnych za rozwój innowacji, ale także wzmocniła kierunek działalności firmy, oparty o tworzenie autorskich rozwiązań.

1.9. Omówienie stopnia realizacji zleconych przez Walne Zgromadzenie konkretnych zadań do wykonania w Spółce

Zgodnie ze zobowiązaniem Walnego Zgromadzenia z dnia 18 lutego 2022 r., EXATEL wprowadził wskazane postanowienia uchwały do stosowania w obowiązującej już w Spółce Procedurze likwidacji składników majątku.

1.10. Ochrona środowiska z uwzględnieniem sankcji i opłat grożących jednostce z tego tytułu

Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r., Prawo ochrony środowiska, Spółka podlega obowiązkowi sprawozdawczemu oraz opłatom z tytułu korzystania ze środowiska w zakresie wprowadzania gazów lub pyłów do powietrza poprzez:

- spalanie paliw w silnikach spalinowych użytkowanych na potrzeby prowadzonej działalności (np. użytkowanie samochodów, maszyn roboczych, pojazdów szynowych, ciągników rolniczych, wózków widłowych);
- spalanie energetyczne (np. kotłownie, agregaty prądotwórcze);
- użytkowanie urządzeń klimatyzacyjnych.

W terminie do dnia 31 marca roku następującego po roku, którego dotyczy opłata, EXATEL – jako podmiot korzystający ze środowiska, zobowiązany jest do:

- samodzielnego naliczenia opłat za korzystanie ze środowiska;
- przedłożenia wykazu zawierającego informacje i dane o zakresie korzystania ze środowiska i wysokości należnych opłat właściwemu ze względu na miejsce korzystania ze środowiska marszałkowi województwa;
- wniesienia bez wezwania należnych opłat na rachunek redystrybucyjny właściwego urzędu marszałkowskiego.

Łączna suma opłat za rok 2022 z tytułu korzystania ze środowiska w zakresie wprowadzania gazów lub pyłów do powietrza przez Spółkę EXATEL wynosi 1 583,00 PLN.

EXATEL sporządza również raporty do Krajowego Ośrodka Bilansowania i Zarządzania Emisjami (KOBiZE). Obowiązek raportowania wynika z ustawy z 17 lipca 2009 r., o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji. Dotyczy on wszystkich podmiotów korzystających ze środowiska w zakresie emisji gazów i pyłów do powietrza, niezależnie od rodzaju prowadzonej działalności, wielkości podmiotu lub emisji. Spółka EXATEL jest zobowiązana do złożenia raportu w zakresie wprowadzania gazów lub pyłów do powietrza produkowanych poprzez spalanie paliwa w silnikach samochodów służbowych i agregatach prądotwórczych oraz wprowadzania gazów z urządzeń klimatyzacyjnych zainstalowanych w miejscach prowadzonej działalności za 2022 r., w terminie do końca lutego 2023 r. Sprawozdanie do KOBiZE zostało złożone w dniu 10 lutego 2023 r.

Spółka prowadzi Centralny Rejestr Operatorów (CRO) dla urządzeń chłodniczych, klimatyzacyjnych lub systemów ochrony przeciwpożarowej – zgodnie z przepisami ustawy z dnia 12 lipca 2017 r., o zmianie Ustawy o substancjach zubożających warstwę ozonową oraz o niektórych fluorowanych gazach cieplarnianych oraz niektórych innych ustaw. CRO jest prowadzony w postaci elektronicznej bazy danych przez Instytut Chemii Przemysłowej im. prof. Ignacego Mościckiego. W rejestrze odnotowywane są przeglądy serwisowe oraz kontrole szczelności dla urządzeń zawierających czynniki chłodnicze zubożające warstwę ozonową, a także informacje o awariach.

Spółka prowadzi rejestr kart przekazania odpadów w Bazie Danych o produktach i opakowaniach (BDO) – numer rejestrowy 000250055. Spółka złożyła sprawozdanie za rok 2022 dotyczące wytworzonych odpadów za rok 2022 w dniu 13 lutego 2023 r. W roku 2022 Spółka oddała łącznie do utylizacji i odzysku 33,1255 ton odpadów.

Spółka kontynuuje współpracę z Organizacją Odzysku AuraEko, która wspiera EXATEL w zakresie recyklingu oraz osiągnięcia zgodnych z ustawą poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych wprowadzonych przez Spółkę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w danym roku kalendarzowym oraz w zakresie organizowania zbierania, przetworzenia, recyklingu i innego niż recykling procesu odzysku oraz unieszkodliwiania zużytego sprzętu elektronicznego, sprawozdawczości za wprowadzany na terytorium RP sprzęt elektroniczny oraz prowadzenia publicznych kampanii edukacyjnych w zakresie ochrony środowiska. Na podstawie zawartej umowy Spółka ma prawo do używania certyfikatu firmy przyjaznej naturze w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą oraz w celach promocyjnych lub reklamowych.

W 2022 r. przeprowadzono audyt nadzoru i Spółka podtrzymała posiadany certyfikat zgodności systemu zarządzania z wymaganiami norm ISO 14001:2015 (Normy Środowiskowej) dla zakresu Świadczenie usług telekomunikacyjnych i teleinformatycznych dla biznesu, w tym dla operatorów polskich i zagranicznych, a także administracji państwowej i samorządowej. Posiadanie certyfikatu ISO 14001:2015 wpływa korzystnie na wizerunek Spółki oraz jest odpowiedzią na coraz częstsze oczekiwania klientów i dostawców. Wzmacnia EXATEL jako świadomego w dziedzinie ochrony środowiska, wiarygodnego kontrahenta zarówno na rynku krajowym, jak i na rynkach międzynarodowych.

W IV kwartale 2021 r. Spółka podpisała umowę na wykonanie i montaż instalacji fotowoltaicznej na dachu budynku Spółki. Instalacja została uruchomiona w II kwartale 2022 roku. Maksymalna moc mikroinstalacji fotowoltaicznej wynosi 32 kWp. Wyprodukowana dzięki instalacji fotowoltaicznej energia elektryczna jest w całości wykorzystana na potrzeby budynku Spółki. Łączna wartość wyprodukowanej energii elektrycznej w roku 2022 wyniosła 17 723,32 kWh.

EXATEL konsekwentnie kontynuuje selektywną zbiórkę odpadów komunalnych, w której segregacja odpadów odbywa się w podziale na 5 frakcji. Z uwagi na wyłączenie przez Radę m.st. Warszawy nieruchomości niezamieszkałych ze stołecznego systemu odbierania odpadów komunalnych, w tym m.in. nieruchomości Spółki od 1 sierpnia 2020 r., w roku 2022 Spółka zawarła kolejną umowę indywidualną umowę na odbiór odpadów komunalnych. Umowa obejmuje również usługę odbioru odpadów poprodukcyjnych powstałych w wyniku działalności handlowej Spółki, w tym m.in. makulatury i tworzyw sztucznych.

Spółka prowadzi systematyczną wymianę floty samochodowej na pojazdy z silnikiem ekonomicznym typu hybryda. Samochody z napędem hybrydowym są przyjaźniejsze dla środowiska poprzez mniejszą emisję substancji szkodliwych. Charakteryzują się one przede wszystkim mniejszym zużyciem paliwa, co wpływa na zmniejszanie śladu węglowego organizacji. W roku 2022 Spółka dysponowała 92 samochodami hybrydowymi marki Toyota. Poza samochodami hybrydowymi Spółka wynajęła w roku 2022 w ramach leasingu 2 samochody elektryczne marki Renault oraz Peugeot oraz zainstalowała w budynku swojej siedziby 4 ładowarki dla pojazdów elektrycznych. Spółka planuje zwiększyć liczbę posiadanych samochodów elektrycznych w celu dalszego zmniejszania emisji CO², minimalizowania śladu węglowego.

1.11. Informacja o stanie ewentualnych roszczeń reprivatyzacyjnych zgłaszanych do majątku Spółki

Wobec Spółki nie są prowadzone roszczenia reprivatyzacyjne.

1.12. Informacja o realizacji programu strategicznego

Strategiczne kierunki rozwoju EXATEL S.A. w roku 2022 były realizowane zgodnie z Planem Finansowym EXATEL S.A. na rok 2022, w zakresie: telekomunikacji, cyberbezpieczeństwa, świadczenia usług ICT, rozbudowy sieci, budowania silnej marki, doskonałości operacyjnej oraz w zakresie innowacyjnych prac badawczo-rozwojowych.

2. Dane ekonomiczno-finansowe

2.1. Omówienie struktury kosztów Spółki

w tys. PLN	Rok 2022	Rok 2021	zmiana	% zmiana
Koszty w układzie rodzajowym				
Amortyzacja oraz odpisy aktualizujące	66 828,7	67 826,8	-998,0	-1,5%
Zużycie materiałów i energii	15 305,3	11 363,7	3 941,6	34,7%
Usługi obce	164 140,3	196 037,4	-31 897,1	-16,3%
Podatki i opłaty	6 870,5	6 295,6	574,9	9,1%
Koszty świadczeń pracowniczych	82 299,1	76 694,2	5 604,9	7,3%
Pozostałe koszty rodzajowe	4 777,9	2 620,2	2 157,6	82,3%
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	2 553,4	2 458,4	95,0	3,9%
Koszty według rodzaju, razem	342 775,2	363 296,3	-20 521,1	-5,6%
Zmiana stanu produktów	0,0	0,0	0,0	-
Koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki	-4 022,6	-3 720,7	302,0	8,1%
Koszty sprzedaży	-16 027,5	-13 963,9	2 063,6	14,8%
Koszty ogólnego zarządu	-28 434,6	-25 003,7	3 430,9	13,7%
Koszt własny sprzedaży	294 290,5	320 608,1	-26 317,6	-8,2%

Amortyzacja

Wartość amortyzacji w 2022 r. była na zbliżonym poziomie co w roku 2021 – zmiana wyniosła 1,5%.

Zużycie materiałów i energii

Koszty materiałów i energii uległy zwiększeniu w porównaniu do roku ubiegłego o 34,7%. Wzrost ten związany jest głównie ze zwiększeniem kosztów energii elektrycznej i paliwa.

Usługi obce

Koszty usług obcych uległy znaczącemu zmniejszeniu w porównaniu do roku ubiegłego. Największą pozycją tych kosztów, odpowiadającą za ich spadek w porównaniu do roku 2021, są koszty rozliczeń międzyoperatorskich. Ich poziom jest bezpośrednio związany z niższym poziomem przychodów z usług głosowych, wynikających ze zmiany hurtowych stawek za zakończenie połączeń głosowych.

Podatki i opłaty

Poziom kosztów podatków i opłat uległ podwyższeniu w porównaniu do roku ubiegłego o 9,1%. Wyższa wartość w 2022 r. związana jest z większymi kosztami podatku od nieruchomości.

Koszty świadczeń pracowniczych

Koszty świadczeń pracowniczych były wyższe niż w roku ubiegłym o 7,3%. Wzrost ten wynikał przede wszystkim z większego niż w 2021 r. poziomu zatrudnienia w obszarze działalności badawczo-rozwojowej oraz w zakresie rozwoju kluczowych kompetencji EXATEL (programiści, architekci sieci, inżynierowie).

Pozostałe koszty rodzajowe

Pozostałe koszty rodzajowe wzrosły w porównaniu do roku ubiegłego o 82,3%. Większa wartość tej pozycji związana była m.in. z poniesieniem wyższych niż w 2021 r. kosztów najmu i ubezpieczeń samochodów oraz podróży służbowych. Wynikały one z konieczności skalowania się Spółki oraz mniejszych niż w roku ubiegłym ograniczeń związanych z pandemią COVID.

2.2. Omówienie pkt 2.9. i 2.10. według numeracji wynikającej z załącznika nr 1 do ustawy o rachunkowości w części „Dodatkowe informacje i objaśnienia”, tj. wyszczególnienie poniesionych w ostatnim roku i planowanych na następny rok nakładów na niefinansowe aktywa trwałe i na ochronę środowiska, a także omówienie kwot i charakteru poszczególnych pozycji przychodów lub kosztów o nadzwyczajnej wartości lub które wystąpiły incydentalnie

Nie dotyczy.

2.3. Omówienie poręczeń i gwarancji udzielonych przez Spółkę ze wskazaniem zagrożonych oraz kwestii związanych z przekroczeniem limitów określonych w art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (Dz. U. z 2022 r., poz. 445, z późn. zm.).

Nie dotyczy.

2.4. Wykaz głównych należności Spółki

Należności krótkoterminowe na dzień 31 grudnia 2022 r. wynosiły 57 762 tys. PLN. Wśród nich największą pozycję (49 663 tys. PLN) stanowią należności z tytułu dostaw i usług, w tym należności przeterminowane to 4 215 tys. PLN.

Należności z tytułu dostaw i usług brutto według wieku:

Okres przeterminowania	Wartość brutto w tys. PLN	Udział %	Odpis aktualizujący w tys. PLN	Wartość netto w tys. PLN
Należności przeterminowane do 3 miesięcy	2 565,58	20%	20,94	2 544,64
Należności przeterminowane powyżej 3 do 6 miesięcy	210,35	2%	203,86	6,49
Należności przeterminowane powyżej 6 do 12 miesięcy	816,37	6%	816,37	0,00
Należności przeterminowane powyżej 12 miesięcy	9 099,16	72%	7 435,68	1663,48
RAZEM	12 691,46	100%	8 476,85	4 214,61

Udział należności spornych w należnościach ogółem	985,59	2%	985,59	0,00
---	--------	----	--------	------

Należności ogółem	58 144,58	100%	8 481,26	49 663,31
-------------------	-----------	------	----------	-----------

2.5. Zobowiązania Spółki ogółem

- a) Zobowiązania z tytułu dostaw i usług na dzień 31 grudnia 2022 roku wynosiły 52 997 tys. PLN.
- b) Zobowiązania przeterminowane na dzień 31 grudnia 2022 r. wynosiły 2 855 tys. PLN. Spółka na dzień 31 grudnia 2022 r. nie posiadała zobowiązań przeterminowanych wobec budżetu.

2.6. Korzystanie z kredytów bankowych przez Spółkę

Spółka w 2022 r. finansowała działalność przede wszystkim z własnych środków i nie korzystała z kredytów bankowych.

2.7. Zestawienie (sprawozdanie) kwotowe i podmiotowe z uzasadnieniem

- a) Przekazanych przez Spółkę darowizn lub zawarcia innej umowy o podobnym skutku o wartości przekraczającej 20 000 złotych lub 0,1% sumy aktywów w rozumieniu ustawy o rachunkowości, ustalonych na podstawie ostatniego zatwierdzonego sprawozdania finansowego

W roku 2022 Spółka nie przekazywała darowizn i nie zawierała umów o podobnym skutku o wartości przekraczającej 20 000 złotych lub 0,1% sumy aktywów.

- b) Dokonanych przez Spółkę zwolnień z długu lub zawarcie innej umowy o podobnym skutku o wartości przekraczającej 50 000 złotych lub 0,1% sumy aktywów w rozumieniu ustawy o rachunkowości, ustalonych na podstawie ostatniego zatwierdzonego sprawozdania finansowego, wraz z określeniem beneficjentów pomocy i informacją, czy organ nadzoru wyrażał zgodę na takie działania

Spółka w 2022 r. nie dokonała zwolnień z długu i nie zawarła innych umów o podobnym skutku o wartości przekraczającej 50 000 złotych lub 0,1% sumy aktywów w rozumieniu ustawy o rachunkowości, ustalonych na podstawie ostatniego zatwierdzonego sprawozdania finansowego.

- c) Wydatków reprezentacyjnych, a także na usługi prawne, usługi marketingowe, usługi w zakresie stosunków międzyludzkich (public relations) i komunikacji społecznej oraz usługi doradztwa związanego z zarządzaniem

Wydatki reprezentacyjne

W roku 2022 na wydatki związane z reprezentacją została poniesiona kwota 214 tys. PLN. W ramach powyższej pozycji zawarte zostały koszty ponoszone w zakresie bieżących działań biznesowych Spółki.

Wydatki za usługi prawne oraz wydatki na usługi doradztwa związane z zarządzaniem

W 2022 r. wydatki na zewnętrzne usługi prawne i doradcze wyniosły 2 066 tys. PLN. Kwota uwzględnia poniesione koszty związane ze świadczonymi zewnętrznymi usługami prawnymi i doradczymi, obejmującymi w szczególności obsługę prawną, konsultacje, opinie prawne, ekspertyzy regulacyjne, zastępstwa procesowe oraz koszty związane z badaniem sprawozdań przez biegłego rewidenta.

Wydatki na usługi marketingowe, w zakresie stosunków międzyludzkich (public relations) i komunikacji społecznej

W roku 2022 wydatki na usługi marketingowe, w zakresie stosunków międzyludzkich (public relations) i komunikacji społecznej w EXATEL wyniosły 1 364 tys. PLN.

Działania marketingowe i public relations obejmowały:

- działania związane z pozyskiwaniem nowych klientów z wykorzystaniem narzędzi marketingu cyfrowego i tradycyjnego,
- kampanie reklamowe i promocję oferty EXATEL, ze szczególnym naciskiem na produkty własne, a zwłaszcza na projekty TAMA i SDNbox,
- promowanie najważniejszych filarów działalności firmy tj. telekomunikacji, cyberbezpieczeństwa, usług integratorskich oraz innowacyjności, poprzez działania PR w mediach tradycyjnych oraz cyfrowych,
- komunikowanie projektów badawczo-rozwojowych realizowanych przez Spółkę,
- projekty konferencyjne ukierunkowane na budowanie świadomości marki EXATEL oraz jej wizerunku wśród kluczowych grup docelowych Spółki.

Wszystkie wyżej wymienione działania prowadzone były w oparciu o przygotowane założenia, plany i harmonogramy działań oraz w ramach zaplanowanego i przyjętego Planu Finansowego na rok 2022.

2.8. Omówienie instrumentów finansowych

- a) Ryzyka: zmiany cen, kredytowego, istotnych zakłóceń przepływów środków pieniężnych oraz utraty płynności finansowej, na jakie narażona jest Spółka
- b) Przyjętych przez Spółkę celów i metod zarządzania ryzykiem finansowym, łącznie z metodami zabezpieczenia istotnych rodzajów planowanych transakcji, dla których stosowana jest rachunkowość zabezpieczeń

Spółka z tytułu prowadzonej działalności narażona jest na następujące typy ryzyka finansowego:

- ryzyko płynności;
- ryzyko rynkowe, w tym: ryzyko stopy procentowej; ryzyko walutowe; ryzyko cenowe;
- ryzyko kredytowe.

Celem zarządzania ryzykiem finansowym w Spółce jest ograniczenie wahań poziomu przepływów pieniężnych i wyniku finansowego wynikających z ekspozycji spółek na ryzyko rynkowe.

Spółka prowadzi aktywną politykę inwestowania wolnych środków pieniężnych, monitoruje stan nadwyżek finansowych oraz dokonuje prognoz przyszłych przepływów pieniężnych.

Spółka narażona jest na ryzyko płynności w obszarze:

- podstawowej działalności – ryzyko płynności powstaje na skutek niedopasowania struktury terminów operacyjnych przepływów pieniężnych, dat realizacji aktywów i zobowiązań;
- lokowania wolnych środków pieniężnych Spółki – ryzyko płynności powstaje na skutek pojawienia się konieczności upłynnienia posiadanych aktywów finansowych.

W roku 2022 Spółka nie korzystała z zewnętrznych źródeł finansowania i regulowała zobowiązania z własnych środków pieniężnych, które utrzymuje na bezpiecznym poziomie. Na koniec 2022 r. ich wartość wyniosła 108,7 mln PLN.

Spółka w 2022 r. nie posiadała zobowiązań narażonych na ryzyko stopy procentowej (oprocentowane kredyty i pożyczki). Narażenie Spółki na ryzyko wywołane zmianami stóp procentowych dotyczy przede wszystkim inwestowania wolnych środków pieniężnych w lokaty. Większość środków pieniężnych stanowią lokaty krótkoterminowe (do 3 miesięcy) o stałym oprocentowaniu.

W Spółce identyfikuje się dwie kategorie ekspozycji na ryzyko walutowe:

- 1) ekspozycja na ryzyko transakcyjne – wynika z faktu, iż część przepływów pieniężnych związanych z podstawową działalnością biznesową Spółki jest denominowana lub indeksowana do kursów walut obcych. Ryzyko walutowe odnosi się do zmienności przyszłych przepływów pieniężnych denominowanych/indeksowanych do walut obcych na skutek zmian kursów walutowych;
- 2) ekspozycja na ryzyko translacyjne – powstaje na skutek przeliczenia pozycji bilansowych wyrażonych w walutach obcych na walutę sprawozdania finansowego Spółki tj. PLN. Analogicznie, jak w przypadku ryzyka transakcyjnego brak pewności, co do przyszłego kształtowania się kursów walutowych, według których dokonane będzie przeliczenie sprawozdania finansowego na dzień bilansowy powoduje niepewność co do wartości tych pozycji w PLN na dzień bilansowy oraz związanych z nimi przychodów i kosztów finansowych z tytułu różnic kursowych wykazanych w rachunku zysków i strat.

Poniżej przedstawione zostały główne elementy stanowiące źródła ekspozycji na ryzyko walutowe Spółki:

- wydatki inwestycyjne denominowane/indeksowane do kursów walut obcych;
- transakcje sprzedaży usług dzierżawy łączny i tranzytu głosu denominowane w walutach obcych;
- transakcje zakupu dzierżawy łączny, rozliczeń międzyoperatorskich, serwisu urządzeń, usług kolokacji denominowane w walutach obcych.

Spółka minimalizuje ryzyko kredytowe poprzez dostosowanie przepływów pieniężnych w poszczególnych grupach walut EUR, USD, PLN w taki sposób, aby zminimalizować wartości sprzedaży oraz zakupu poszczególnych walut w celu sfinalizowania transakcji.

Spółka z racji prowadzonej działalności narażona jest na zmienność przepływów pieniężnych oraz wyników finansowych z tytułu zmian cen usług: dzierżawy łączny i transmisji danych. Istniejąca na rynku krajowym silna konkurencja wymuszała znaczący spadek cen dla

aktualnych klientów w celu ich utrzymania. Zmienność przepływów wynika również z regulacyjnego zmniejszenia stawek rozliczeń międzyoperatorskich w obszarze usług głosowych.

Spółka narażona jest na ryzyko kredytowe związane przede wszystkim z należnościami handlowymi.

Ryzyko kredytowe jest związane z potencjalnym zdarzeniem kredytowym, które może mieć formę niewypłacalności kontrahenta, częściowej spłaty należności, istotnego opóźnienia w spłacie należności lub innego odstąpienia od warunków kontraktowych.

Spółka narażona jest na ryzyko kredytowe powstające w obszarze:

- podstawowej działalności Spółki – źródłem ryzyka kredytowego są zawierane transakcje sprzedaży usług świadczonych przez Spółkę;
- działalności inwestycyjnej Spółki – ryzyko kredytowe generowane jest przez transakcje wynikające z realizacji projektów inwestycyjnych, których powodzenie jest uzależnione od pozycji finansowej dostawców Spółki.

Spółka zarządza ryzykiem kredytowym związanym z środkami pieniężnymi poprzez dywersyfikację banków, w których lokowane są nadwyżki środków pieniężnych. Wszystkie podmioty, z którymi Spółka zawiera transakcje depozytowe działają w sektorze finansowym. Są to wyłącznie banki zarejestrowane w Polsce bądź działające w Polsce w formie oddziałów banków zagranicznych, posiadających rating na wysokim poziomie, a także dysponujące odpowiednim kapitałem własnym oraz silną i ustabilizowaną pozycją rynkową.

2.9. Wyszczególnienie pomocy finansowej, łącznie z gwarancjami, otrzymanej od Skarbu Państwa oraz zobowiązań podjętych przez Skarb Państwa w imieniu Spółki

Spółka otrzymuje dofinansowania z funduszy UE oraz funduszy krajowych w ramach realizacji następujących projektów badawczo-rozwojowych:

1) Projekt SDNbox

Celem projektu jest stworzenie prototypu polskiej programowalnej platformy sprzętowej SDNbox do sieci telekomunikacyjnej.

Spółka wraz z polską firmą Enamor International Sp. z o.o., otrzymała dofinansowanie ze środków Narodowego Centrum Badań i Rozwoju w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój na realizację projektu badawczo-rozwojowego SDNbox – umowa o dofinansowanie została podpisana w dniu 27 sierpnia 2018 r. Do konsorcjum dołączyła kolejna polska firma, FastLogic Sp. z o.o., przyjmując odpowiedzialność za wytworzenie docelowej wersji platformy sprzętowej.

Stworzenie i rozwój własnego urządzenia pozwolą Spółce osiągnąć następujące długofalowe cele rynkowe:

- wprowadzenie nowych produktów do portfolio usługowego w domenie transmisji danych,
- poprawę efektywności kosztowej świadczonych usług telekomunikacyjnych, która przełoży się na lepszą konkurencyjność na rynku operatorów telekomunikacyjnych,

- rozwój rynku dostawców komponentów urządzeń oraz rozwiązań programowych dla SDNbox,
- wprowadzenie urządzenia do obrotu rynkowego,
- aktywizację środowiska konstruktorów urządzeń i sieci telekomunikacyjnych,
- tworzenie nowych miejsc pracy w przedsiębiorstwie oraz jednostkach współpracujących, w ramach efektu dyfuzji zewnętrznej.

Projekt SDNbox jest realizowany z wykorzystaniem podejścia SDN (Software Defined Network). Pierwsze usługi zostały przetestowane w sieci produkcyjnej EXATEL.

Okres realizacji projektu:

- 55 miesięcy (czerwiec 2018 r. – grudzień 2022 r.).

Budżet:

- Wartość Projektu dla EXATEL: 11 940 582,35 PLN;
- Maksymalna łączna wysokość dofinansowania z funduszy UE wynosi: 7 619 894,79 PLN.

Stan budżetu:

- Otrzymana łączna kwota dofinansowania w 2022 r.: 0,00 PLN¹.

2) Projekt SDNcore

Przedmiotem projektu jest stworzenie programowalnej platformy SDNcore, która umożliwi budowę łatwo skalowalnej szkieletowej i agregacyjnej sieci SDN (Software Defined Network) stanowiącej dźwignię wdrożenia sieci 5G w Polsce. Platforma SDNcore projektowana jest z myślą o wirtualizacji sieci. Umożliwi ona tzw. "network slicing", co jest jedną z głównych technik związanych z siecią 5G oraz pozwoli na wdrożenie nowatorskiej usługi NaaS, umożliwiającej współdzielenie infrastruktury sieciowej przez operatorów.

Projekt SDNcore otrzymał dofinansowanie ze środków Narodowego Centrum Badań i Rozwoju ramach programu „Ścieżka dla Mazowsza”. Umowa o dofinansowanie została podpisana w dniu 30 grudnia 2019 r., natomiast gotowy produkt ma powstać po 44 miesiącach pracy.

Okres realizacji projektu:

- 44 miesiące (maj 2020 r. – grudzień 2023 r.).

Budżet:

- Wartość Projektu dla EXATEL: 22 885 816,18 PLN;
- Maksymalna łączna wysokość dofinansowania z NCBR wynosi: 14 113 936,23 PLN.

Stan budżetu:

- Otrzymana łączna kwota dofinansowania w 2022 r.: 4 620 310,43 PLN.

---

¹ Końcowy wniosek o płatność, obejmujący wydatki w projekcie w roku 2022, na dzień podpisywania sprawozdania, jest w trakcie oceniania przez Instytucję Pośredniczącą.

3) Projekt ARFA

W ramach konkursu z programu CyberSecident – Cyberbezpieczeństwo i e-Tożsamość, EXATEL wraz z konsorcjantem (Politechniką Śląską) otrzymał dofinansowanie na projekt „ARFA – rozwiązanie programistyczne chroniące wielokontekstowo przed zaawansowanymi atakami DDoS (Distributed Denial of Service)”.

Celem projektu jest rozbudowa autorskiego rozwiązania TAMA do ochrony przed atakami typu DDoS o nowe techniki i metody ochrony i utrzymanie konkurencyjności usługi. ARFA stwarza również możliwości na rozwój kompetencji, rozszerzenie know-how w dziedzinie cyberbezpieczeństwa oraz rozbudowy infrastruktury badawczej w organizacji.

Projekt rozszerzy możliwości własnego narzędzia EXATEL pn. TAMA o ochronę przed:

- atakami na ruch szyfrowany,
- atakami w warstwie aplikacji, w tym atakami niewolumetrycznymi,
- atakami na mechanizmy angażujące dużą ilość zasobów serwera, w tym atakami na fragmentację.

Dodatkowo pozwoli na stworzenie modułu analityki dla Security Operations Center, w tym analityki BGP (ochrona przed atakami przejęcia ruchu) oraz przyjaznego portalu dla klienta.

Okres realizacji projektu:

- 24 miesiące (czerwiec 2021 r. – maj 2023 r.).

Budżet:

- Wartość Projektu dla EXATEL (z VAT): 9 912 909 PLN;
- Koszty kwalifikowane ogółem dla EXATEL: 8 692 374 PLN;
- Maksymalna łączna wysokość dofinansowania od kosztów kwalifikowanych: 5 306 676 PLN;
- Podatek VAT należny od otrzymanego dofinansowania: 1 220 535 PLN;
- Maksymalna łączna wysokość dofinansowania z NCBR wynosi (z VAT): 6 527 211 PLN.

Stan budżetu:

Otrzymana łączna kwota dofinansowania w 2022 r.: 4 092 469,50 PLN.

4) Projekt PERFECT

Celem projektu PERFECT jest rozwój bezpiecznej optycznej bezprzewodowej techniki transmisji informacji z wykorzystaniem laserów VCSEL 850 nm. W projekcie zostanie opracowana i zademonstrowana optyczna transmisja bezprzewodowa, charakteryzująca się wieloma kluczowymi zaletami jak szybkością transmisji powyżej 10 Gbit/s czy wielowymiarowym bezpieczeństwem. Opracowane w wyniku Projektu rozwiązania będą mogły zostać wykorzystane w wielu obszarach, np. bezpieczna komunikacja biurowa, przemysł, służba zdrowia czy 6G.

Projekt jest realizowany przez konsorcjum, w skład którego wchodzi partnerzy o komplementarnych kompetencjach: instytut badań stosowanych (Fraunhofer HHI, Berlin), producent komponentów opto-elektronicznych (VI System, Berlin), integrator i operator usług sieciowych (EXATEL) i uczelnia techniczna (Politechnika Warszawska).

Rezultat projektu PERFECT będzie efektem pracy zespołów EXATEL oraz Politechniki Warszawskiej, powołanych w podmiotach w ramach zawiązanego Konsorcjum. Projekt w sposób naturalny wzmocni współpracę między sektorem badawczym a gospodarczym.

Okres realizacji projektu:

- 24 miesiące (czerwiec 2022 r. – maj 2024 r.).

Budżet:

- Wartość Projektu dla EXATEL: 1 691 250,00 PLN;
- Maksymalna łączna wysokość dofinansowania od kosztów kwalifikowanych: 1 099 312,50 PLN.

Stan budżetu:

Otrzymana łączna kwota dofinansowania w 2022 r.: 554 992,92 PLN.

5) Projekt CriNet

Celem projektu jest opracowanie przełomowej technologii SDN dla OT i opartych na niej produktów: systemów informatycznych oraz prototypów polskich urządzeń sieciowych, które pozwolą na zastosowanie do ochrony urządzeń przemysłowych (OT) nowoczesnej filozofii sieciowej Software Defined Network. Projekt przyczyni się do podniesienia defensywnego potencjału bezpieczeństwa Państwa, przygotowując rozwiązania na rzecz szczególnie wrażliwych na ataki cybernetyczne podmiotów sektora energetycznego. Projekt będzie realizował długofalowe cele strategiczne bezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej:

- Podniesienie bezpieczeństwa Państwa w obszarze świadczenia usług kluczowych i infrastruktury krytycznej przez zastosowanie innowacyjnego systemu informatycznego.
- Zwiększenie autonomii technologicznej dzięki możliwości oparcia działania systemu o polskie rozwiązanie sprzętowe.
- Wzmacnianie krajowych zdolności do wytwarzania autorskich rozwiązań o wysokiej wartości dodanej w obszarze wysokich technologii.
- Wzmacnianie współpracy pomiędzy sektorem naukowym i przemysłowym.

Okres realizacji projektu:

- 48 miesięcy (styczeń 2023 r. – grudzień 2026 r.).

Budżet:

- Wartość Projektu dla EXATEL (z VAT): 33 726 111,73 PLN;
- Koszty kwalifikowane ogółem dla EXATEL: 28 210 884 PLN;
- Maksymalna łączna wysokość dofinansowania od kosztów kwalifikowanych: 23 979 251,00 PLN;
- Podatek VAT należny od otrzymanego dofinansowania: 5 515 227,73 PLN;
- Maksymalna łączna wysokość dofinansowania z NCBR wynosi (z VAT): 29 494 478,73 PLN.

Stan budżetu:

Otrzymana łączna kwota dofinansowania w 2022 r.: 7 500 000,00 PLN.

2.10. Zestawienie istotnych transakcji pomiędzy Spółką a podmiotami powiązаныmi

Spółka dokonuje transakcji z jednostkami powiązаныmi w oparciu o ceny rynkowe. Do jednostek powiązanych EXATEL zalicza spółkę zależną ENERGO-TEL S.A. Łączna wartość transakcji z jednostkami powiązаныmi została przedstawiona w tabeli:

	Podmioty zależne od Spółki	Podmioty niepowiązane	Razem
Przychody ze sprzedaży	198 466,36	341 501 124,77	341 699 591,13
Pozostałe przychody operacyjne	0,00	797 284,46	797 284,46
Przychody finansowe	0,00	3 869 923,15	3 869 923,15
Koszty działalności operacyjnej	282 030,93	342 493 205,10	342 775 236,03
Pozostałe koszty operacyjne	40 750,50	55 188 317,95	55 229 068,45
Koszty finansowe	0,00	180 628,43	180 628,43

2.11. Przedstawienie stopnia realizacji wyznaczonych do osiągnięcia przez Spółkę wyników ekonomiczno-finansowych oraz w przypadku ich niewykonania podanie przyczyn takiego stanu oraz dalszych zamierzeń w tym zakresie

w tys. PLN	Wykonanie 2022	Plan 2022	Odchylenie
Przychody z działalności operacyjnej	341 699,6	326 756,8	14 942,8
Koszty działalności operacyjnej	342 775,2	337 317,3	5 457,9
Zysk/(strata) na działalności operacyjnej	-51 484,8	-11 916,8	-39 568,0
Zysk/(strata) netto	-49 512,3	-11 916,8	-37 595,5
EBITDA	15 343,9	57 883,2	-42 539,2

Spółka w 2022 r. osiągnęła większe przychody niż założone w Planie Finansowym na ten rok.

Mniejszy niż planowano wynik na działalności operacyjnej, wynik netto oraz EBITDA Spółki wynikają z zawiązania rezerwy w związku z decyzją pierwszej instancji Urzędu Kontroli Skarbowej za lata 2017-2018 o dodatkowym podatku VAT, sankcji i odsetkach o łącznej wysokości 51,2 mln PLN. EXATEL złożył odwołanie od tej decyzji i oczekuje na decyzję drugiej instancji.

2.12. Kluczowe finansowe wskaźniki efektywności związane z działalnością Spółki

	Rok 2022	Rok 2021	Rok 2020
Rentowność sprzedaży netto ROS (w %)			
wynik finansowy netto x 100% / przychody netto	-14,5%	0,5%	0,4%
Rentowność kapitału własnego ROE (w %)			
wynik finansowy netto x 100% / (kapitał własny - wynik finansowy netto)	-10,6%	0,4%	0,3%
Stopa zadłużenia (w %)			
zobowiązania razem x 100% / aktywa	30,0%	19,4%	20,4%
Wskaźnik płynności			
aktywa obrotowe / zobowiązania krótkoterminowe	309,2%	298,0%	239,0%

Wskaźniki rentowności sprzedaży netto oraz kapitału własnego w 2022 r. były ujemne w związku z zawiązaną rezerwą wnijkającą z decyzji pierwszej instancji Urzędu Kontroli Skarbowej za lata 2017-2018 o dodatkowym podatku VAT, sankcji i odsetkach o łącznej wysokości 51,2 mln PLN. EXATEL złożył odwołanie od tej decyzji i oczekuje na decyzję drugiej instancji.

Wskaźnik płynności bieżącej utrzymał się na wysokim poziomie (309,2%), a stopa zadłużenia na koniec 2022 r. wyniosła 30,0%.

Poziom wskaźników świadczy o bezpiecznej kondycji finansowej Spółki oraz o możliwościach finansowania bieżącej działalności Spółki z własnych środków. W obecnej sytuacji – dla zwiększenia bezpieczeństwa finansowego – EXATEL rozważa korzystanie z finansowania zewnętrznego przy realizacji wybranych projektów rozwojowych realizowanych w Spółce.

2.13. Informacja na temat dokonanych w ciągu roku obrotowego odpisów z zysku

- a) wpłaty z zysku dokonanej na podstawie ustawy z dnia 1 grudnia 1995 roku o wpłatach z zysku przez jednoosobowe spółki Skarbu Państwa

W 2022 r. Spółka dokonała wpłat z zysku na podstawie ustawy z dnia 1 grudnia 1995 r. o wpłatach z zysku przez jednoosobowe spółki Skarbu Państwa w wysokości 457 518 PLN. Ponieważ wartość należnej wpłaty po sporządzeniu sprawozdania wynosiła 0 PLN, na koniec roku 2022 wystąpiła nadpłata w wysokości 457 518 PLN, podlegająca zwrotowi.

- b) wpłaty z zysku na Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg dokonanej na podstawie ustawy z dnia 23 października 2018 roku o Rządowym Funduszu Rozwoju Dróg

W 2022 r. dokonano wpłaty z zysku na Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg. Pierwsza wpłata została dokonana 28 lipca 2022 r. po zatwierdzeniu sprawozdania finansowego za rok 2021 w wysokości 171 846 PLN.

2.14. Syntetyczna analiza ekonomiczno-finansowej podmiotów, w których Spółka posiada akcje/udziały wykazywane jako inwestycje długoterminowe aktywów

EXATEL posiada 100% akcji spółki ENERGO-TEL S.A. (ENERGO-TEL).

ENERGO-TEL jest częścią Grupy Kapitałowej EXATEL (GK EXATEL), będącej w 100% własnością EXATEL. ENERGO-TEL jest Spółką odpowiedzialną za realizację strategicznych projektów GK EXATEL. Obecnie jest koordynatorem Klastra Technologii Kosmicznych (KTK), zrzeszającego wiodące podmioty sektora kosmicznego w Polsce. Zakres działań KTK obejmuje m.in. wspieranie wdrażania nowych technologii w przestrzeni kosmicznej oraz animację innowacyjnych projektów. ENERGO-TEL posiadając odpowiednie zasoby organizacyjne, techniczne, finansowe i personalne przygotowuje się do realizacji zadań związanych z koordynacją Smart Secure Cities EDIH.

ENERGO-TEL wspiera planowane projekty technologiczne GK EXATEL:

- Wdrożenie standardu 5G dla sieci szerokopasmowych w Polsce, w oparciu o #Polskie5G.

- Kluczowe inicjatywy kosmiczne zawarte w Krajowym Planie Odbudowy i Krajowym Programie Kosmicznym.
- Rozwój sieci nowej generacji w oparciu o rozwiązania Software Defined Network.

W celach optymalizacyjnych związanych z zarządzaniem procesami w obszarach inwestycji i eksploatacji GK EXATEL, w marcu 2021 r. dokonano ich reorganizacji. W następstwie tych działań w ENERGO-TEL w roku 2022 odnotowano spadek przychodów oraz kosztów bezpośrednich, co było przewidziane w zakładanej reorganizacji.

W ENERGO-TEL nastąpiło wygaszenie działalności inwestycyjnej i eksploatacyjnej – wszystkie umowy i zlecenia w tym zakresie zostały przeniesione do EXATEL.

Na dzień 31 grudnia 2022 r. wartość akcji ENERGO-TEL w księgach EXATEL wynosiła 2 903,3 tys. PLN i pozostała na niezmiennym poziomie w stosunku do roku poprzedniego.

W związku z prowadzonym procesem reorganizacji GK EXATEL, spółka ENERGO-TEL w 2022 r. wygenerowała stratę netto w wysokości 1 112,4 tys. PLN.

2.15. Wykaz podmiotów, w których Spółka posiada pośrednio przynajmniej 10% głosów na Walnych Zgromadzeniach/Zgromadzeniach Wspólników

Nie dotyczy.

3. Przewidywane kierunki rozwoju Spółki

3.1. Przedstawienie kierunków rozwoju ze wskazaniem zagrożeń i ryzyka, jakie mogą wystąpić w Spółce

Przynależność do Skarbu Państwa i wieloletnia współpraca z sektorem publicznym oraz prywatnym umacniają pozycję EXATEL jako bezpiecznego i stabilnego partnera. Spółka zamierza kontynuować budowę pozycji w zakresie usług o znaczeniu strategicznym świadczonych dla sektora publicznego. Kierunek ten zakłada, aby strategicznym klientom, usługi świadczył bezpieczny i zaufany dostawca pozostający pod kontrolą Skarbu Państwa. Spółka posiada także kompetencje i doświadczenie, aby być dla sektora publicznego operatorem pierwszego wyboru w czasie kryzysu. Jednocześnie Spółka zamierza umacniać swoją obecność w sektorze komercyjnym oraz działalność na rynku międzynarodowym. EXATEL rozszerza swoje portfolio o nowe usługi.

Jakość usług B2B jest najwyższa na rynku, co znajduje odzwierciedlenie w zaufaniu naszych klientów m.in. z sektora operatorów zagranicznych, rynków finansowych i sektora infrastruktury krytycznej.

Spółka zamierza realizować kontynuację projektów inwestycyjnych w obszarze sieci dostępowej oraz w zakresie rozwoju nowych produktów związanych m.in. z łącznością satelitarną i projektami badawczo-rozwojowymi. Pozwala to na stałe rozszerzanie katalogu oferowanych produktów i usług, a co za tym idzie zwiększenie przychodów Spółki.

W celu osiągnięcia wskaźników efektywności i realizacji obranych kierunków strategicznych, priorytetami dla obszaru produktowego w kolejnych latach, jest zwiększenie szybkości realizowanych wdrożeń i celne reagowanie na rzeczywiste potrzeby klientów.

Rozwój sieci

Rozbudowa sieci szkieletowej EXATEL to jeden z ważniejszych obszarów, który pozytywnie wpłynie na możliwości sprzedażowe Spółki. Podstawowym celem jest utrzymanie wysokiego poziomu jakości i zwiększenie możliwości zarządzania usługami, co pozwala na szybkie wprowadzanie do sprzedaży usług wykraczających poza standard, bądź personalizowanych zgodnie z oczekiwaniami klienta. Rozbudowa sieci oraz kontynuacja i optymalizacja dzierżawy włókien światłowodowych (w tym od Polskich Sieci Elektroenergetycznych S.A.), stanowi element działań w obszarze usług sieciowych. Jednocześnie prowadzone będą działania produktowe, które pozwolą na budowanie portfolio alternatywnych rozwiązań dostępowych, w tym radiowych i mobilnych oraz łączności satelitarnej.

Łączność satelitarna

Łącza satelitarne stanowią jeden ze sposobów na rozszerzenie portfela rozwiązań dostępowych stosowanych przez EXATEL. Jest to szczególnie ważne w kontekście możliwości zapewnienia łączności głosowej i transmisji danych przeznaczonej dla sektorów krytycznych, obsłużenia w sposób kompleksowy dużych projektów ogólnopolskich, a także podłączania lokalizacji klienta za granicą.

Świadczenie usług z portfela EXATEL wymaga zapewnienia bezpośredniego połączenia pomiędzy infrastrukturą EXATEL a lokalizacją klienta. Nowa generacja rozwiązań opartych

o satelitę, cechuje się lepszymi parametrami jakościowymi i umożliwia wykorzystanie sieci satelitarnej, już nie tylko do realizacji usług dostępu do Internetu, ale również do realizacji usług sieci korporacyjnych i połączeń głosowych.

Badania i Rozwój

Prace badawczo-rozwojowe wpisują się w strategiczny kierunek, jakim jest stworzenie w perspektywie kilku lat innowacyjnych produktów, a poprzez komercjalizację wyników badań, uzyskanie dodatkowych przychodów i rozwój na rynkach.

Spółka zamierza kontynuować realizację projektów badawczo-rozwojowych, aby wytworzone w ten sposób rozwiązania stały się kolejną przewagą konkurencyjną. Kompleksowe i przemyślane prowadzenie własnych projektów docelowo ma przynieść dodatkowe oszczędności w ramach codziennej działalności. Nie bez znaczenia jest także rozwój kompetencji pracowników realizujących prace i możliwość pozyskania do projektów nowych pracowników o wysokich kompetencjach.

Cyberbezpieczeństwo

Celem stałej rozbudowy usług bezpieczeństwa cybernetycznego jest rozwijanie specjalizacji w tym obszarze oraz posiadanie oferty, która będzie realną odpowiedzią dla rosnących i ciągle zmieniających się wymagań rynku. Dodatkowo ważnym obszarem jest również optymalizacja systemowa, funkcjonalna i finansowa portfolio obecnie posiadanych usług.

Działania związane z rozwojem produktu będą koncentrowały się na zaoferowaniu rozwiązań, które oparte są o wyniki prac badawczo-rozwojowych Spółki. Obok działań związanych bezpośrednio z rozwojem produktów, równie ważne są działania mające na celu umacnianie pozycji EXATEL jako eksperta na rynku.

Działania w obszarze transmisji danych

Istotna dla tej grupy usług jest stała modernizacja sieci w celu skracania czasu dostarczania i rekonfiguracji usług, utrzymania wysokiej jakości oraz możliwości zaoferowania usług spersonalizowanych, zgodnie z wymaganiami klienta.

Skokiem rozwojowym będzie rozbudowa sieci w ramach projektu GovNet. Rozbudowa sieci dostępowej w podobnej skali jest planowana także w innych kluczowych projektach klienckich, będzie jednak zależna od zdobytych zamówień w obszarze sieci rozległych u dużych klientów EXATEL.

Zagrożenia i ryzyka, jakie mogą wystąpić w Spółce

Na działalność EXATEL i jej przyszłe wyniki finansowe mogą mieć wpływ poniższe, zidentyfikowane główne czynniki ryzyka:

- wojna w Ukrainie, a w konsekwencji utrata marż i należności generowanych na rynkach wschodnich,
- rosnąca inflacja,
- ogólny spadek cen usług telekomunikacyjnych przy jednoczesnym wzroście kosztów m.in. energii,
- negatywne dla Spółki rozstrzygnięcie organów kontrolnych w związku z trwającymi kontrolami rozliczeń podatku VAT,
- ograniczanie wydatków Państwa,

- renegocjacja warunków umów z obecnymi klientami – przeceny świadczonych usług,
- utrata klientów lub ograniczenie zakresu umów w wyniku fuzji oraz zacieśniania współpracy w ramach grup kapitałowych,
- opóźnienia dostaw kluczowych urządzeń do budowy sieci,
- budowa przez część klientów własnej infrastruktury telekomunikacyjnej,
- konieczność przedłużenia dzierżawy kabli światłowodowych będących przedmiotem aportu od Polskich Sieci Elektroenergetycznych S.A.,
- powstawanie spółek celowych do obsługi informatycznej i teleinformatycznej,
- agresywna polityka cenowa konkurencji,
- bariera zakupu zewnętrznych usług bezpieczeństwa w organizacjach,
- bardzo długie procesy decyzyjne u klientów (m.in. sektor publiczny, szczególnie sektor obronny),
- niekorzystne procesy regulacyjne w UE,
- ryzyko kursowe – znaczący wzrost kursów walut EUR, USD,
- spadające marże hurtu głośu na wymianę ruchu wewnątrz Europy,
- rynek pracownika – problemy z pozyskaniem specjalistów, rosnąca presja płacowa,
- rosnące ceny licencji i usług profesjonalnych w obszarze IT oraz cyberbezpieczeństwa,
- dodatkowe koszty i nakłady inwestycyjne związane z przepisami Polskiego Ładu,
- przedłużanie umów z dotychczasowymi dostawcami bez postępowania zamówieniowego, przez podmioty publiczne oraz spółki Skarbu Państwa, co uniemożliwia Exatel konkurowanie o te zamówienia.

Zarząd EXATEL na bieżąco monitoruje ryzyka wynikające z otoczenia rynkowego i wewnętrznych procesów w Spółce oraz podejmuje działania pozwalające na minimalizację ich negatywnego wpływu na sytuację ekonomiczną Spółki.

3.2. Opis możliwości rozwoju przewidywanej sytuacji finansowej, w tym bilans i rachunek zysków i strat w 2023 roku

EXATEL w 2023 r. planuje kontynuację polityki rozwoju Spółki w czterech kluczowych dziedzinach: telekomunikacji, cyberbezpieczeństwie, świadczeniu usług ICT oraz pracach badawczo-rozwojowych.

Głównym celem EXATEL na rok 2023 i lata kolejne jest utrzymanie pozycji Spółki jako dostawcy unikalnych i bezpiecznych rozwiązań teleinformatycznych dla sektora publicznego, biznesu i operatorów w oparciu o własną sieć światłowodową.

EXATEL planuje kontynuować w 2023 r. prace z obszaru badawczo-rozwojowego. Ponadto Spółka w dalszym ciągu będzie koncentrowała swoje działania inwestycyjne dot. rozwoju infrastruktury telekomunikacyjnej.

W 2023 r. Spółka, pomimo niekorzystnych wskaźników makroekonomicznych oraz rosnących kosztów utrzymania, prognozuje EBITDA na poziomie 65,6 mln PLN oraz wystąpienie zysku netto wysokości 1,9 mln PLN. Wyniki na rok 2023 zostały zaplanowane w oparciu o założenia dynamizacji sprzedaży połączonej ze wzrostem marży bezpośredniej oraz kontynuację prowadzonej polityki optymalizacji kosztowej.

3.3. Strategia Spółki na najbliższe lata

EXATEL jako Spółka Skarbu Państwa wpisuje się w budowę cybersuwerenności Polski w dwóch obszarach. Po pierwsze jako podmiot gospodarczy poprzez świadczenie usług ICT dla szerokiego grona klientów biznesowych w kraju i zagranicą, przyczynia się do rozwoju polskiego sektora ICT jako gałęzi krajowej gospodarki. Po drugie jako firma telekomunikacyjna działająca na rzecz sektora publicznego, a w szczególności na rzecz obronności i bezpieczeństwa wewnętrznego i jest istotnym elementem systemu infrastruktury krytycznej.

EXATEL jako należący do Skarbu Państwa, zaufany partner świadczący usługi łączności i cyberbezpieczeństwa dla sektora publicznego i infrastruktury krytycznej, jest kluczowym aktywem zapewniającym państwu realne narzędzia samodzielnej obecności w cyberprzestrzeni. Dlatego też, misją EXATEL jest wspieranie rozwoju polskiej gospodarki cyfrowej, co doprowadzi do wzmocnienia cybersuwerenności kraju.

Spółka zapewnia działanie sieci GovNet, Ogólnopolskiej Sieci Teleinformatycznej dla numeru 112, niezbędnej dla funkcjonowania ratownictwa medycznego w Polsce, Policji i Straży Pożarnej, sieci telekomunikacyjnej MON, łączności satelitarnej MSZ do polskich placówek dyplomatycznych, infrastruktury wykorzystywanej przez administrację państwową, usług telekomunikacyjnych kluczowych systemów energetycznych, sieci największych polskich banków oraz łączności wielu innych krajowych klientów sektora infrastruktury krytycznej.

EXATEL zamierza kontynuować kierunki rozwoju w kluczowych dziedzinach:

- telekomunikacji,
- transmisji danych i bezpiecznej komunikacji w sieciach wydzielonych,
- łączności satelitarnej,
- cyberbezpieczeństwa,
- integracji usług ICT,
- prac badawczo-rozwojowych.

Aby osiągnąć założone cele, a także w pełni zaspokoić potrzeby klientów, EXATEL nie poprzestaje na świadczeniu tradycyjnych usług telekomunikacyjnych. Postępująca ewolucja rynku telekomunikacyjnego spowodowała, że obok podstawowej i tradycyjnej działalności, Spółka koncentruje się również na stałym rozwoju oferowanych rozwiązań.

EXATEL zamierza kontynuować rozwój kompetencji w zakresie, kompleksowych usług głosowych (VoIP, contact center, wideokonferencji, bezpiecznych usług mobilnych) oraz łączności satelitarnej. Rzeczywistość po pandemii wymaga oferowania klientom zintegrowanych usług pozwalających na bezpieczną pracę w modelu hybrydowym i zdalnym. Działania produktowe i rozwój współpracy z zaufanymi partnerami pozwolą EXATEL na świadczenie kompleksowych usług w tym zakresie.

Ponadto, nowa generacja rozwiązań opartych o satelitę cechuje się lepszymi parametrami jakościowymi i umożliwi wykorzystanie sieci satelitarnej, nie tylko do realizacji usług dostępu do Internetu, ale również do realizacji usług sieci korporacyjnych i połączeń głosowych. Łącza satelitarne stanowią jeden ze sposobów na rozszerzenie portfela rozwiązań dostępowych stosowanych przez EXATEL.

Ważnym kierunkiem rozwoju działalności EXATEL jest ekspansja na rynku usług cyberbezpieczeństwa. Ten segment rynku, w wyniku coraz większej złożoności systemów informatycznych oraz rosnącego zagrożenia atakami zewnętrznymi i wewnętrznymi, wykazuje duży potencjał wzrostu. EXATEL dąży do przełamania oporów organizacji przed korzystaniem z zewnętrznych usług bezpieczeństwa poprzez działania uświadamiające zagrożenia atakami wśród kadry zarządzającej i technicznej w organizacjach.

Równie ważnym elementem wzrostu dla biznesu EXATEL jest rozwój usług ICT. EXATEL jako firma rozumie, że dziś organizacjom nie wystarczy infrastruktura telekomunikacyjna. Rośnie natomiast potrzeba całościowych rozwiązań dostosowanych do ich potrzeb, a także partnera, któremu mogą zaufać i który zapewni im bezpieczne i stabilne środowisko technologiczne, adekwatne do ich celów. Dlatego oferta EXATEL stale się rozszerza i ukierunkowuje się na zdolność do kreowania rozwiązań pod indywidualne potrzeby klienta oraz rozwija kompetencje połączone ze stopniowym rozszerzaniem portfolio produktowego. EXATEL posiada zespół certyfikowanych inżynierów wdrożeń i utrzymania, programistów, architektów, project managerów i pentesterów. Jako organizacja posiada kompetencje do oferowania nie tylko dostarczania urządzeń (reselling), ale także kompleksowego projektowania rozwiązania oraz wdrażania i utrzymania.

EXATEL poszukuje również innych nowych czynników wzrostu. Spółka pozyskuje środki na realizację projektów badawczo-rozwojowych mających na celu zaprojektowanie własnych rozwiązań telekomunikacyjnych, które w przyszłości mogą zaowocować znaczącym podniesieniem efektywności kosztowej Spółki, jak również skomercjalizowaniem efektów prac rozwojowych. W obszarze telekomunikacyjnym kontynuowany będzie proces optymalizacji infrastruktury telekomunikacyjnej oraz stopniowe zaprzestanie wykorzystania obcej infrastruktury na rzecz rozwoju własnej sieci.

Istotnym czynnikiem zwiększającym skuteczność podejmowanych działań sprzedażowych będzie kontynuacja kluczowych dotychczas uruchomionych inicjatyw w obszarze marketingu i komunikacji. Działania te mają na celu podniesienie świadomości marki EXATEL oraz zwiększenie zainteresowania ofertą usług wiązanych.

Zakładane kierunki EXATEL zamierza realizować poprzez:

- rozwój kompetencji technologicznych, sprzedażowych i efektywnościowych,
- rozwój partnerstw biznesowych w celu świadczenia kompleksowych usług,
- rozwój infrastruktury,
- rozwój łączności satelitarnej,
- cyfrową transformację EXATEL,
- wzmocnienie marki i efektywny marketing,
- badania i rozwój nowych technologii i nowych produktów.

Powyższe działania w latach kolejnych mają na celu zwiększenie konkurencyjności EXATEL na bardzo trudnym rynku usług telekomunikacyjnych, który jest obecnie nasycony i wymaga ukierunkowania działań. Głównym celem EXATEL jest stanie się stabilnym i dochodowym dostawcą unikalnych oraz bezpiecznych rozwiązań teleinformatycznych w oparciu o własną sieć światłowodową dla biznesu, sektora publicznego i operatorów. Aby to osiągnąć, EXATEL kieruje swoją ofertę do podmiotów z sektora finansowego, energetycznego, korporacyjnego,

SME, operatorów krajowych i zagranicznych, rynku instytucji publicznych oraz przemysłu obronnego.

EXATEL jest również członkiem Klastra Technologii Kosmicznych, który został zawiązany przez 20 czołowych podmiotów sektora kosmicznego w Polsce i aktualnie zrzesza 43 podmioty. Działanie to wiąże się z planowanym ustanowieniem dwóch kluczowych interwencji publicznych w obszarze kosmicznym: Krajowego Planu Odbudowy (KPO) oraz Krajowego Programu Kosmicznego (KPK). W ramach KPO planowane jest zaprojektowanie, budowa oraz wyniesienie konstelacji satelitów obserwacyjnych oraz budowa segmentu naziemnego jako podstawowego centrum obsługi misji kosmicznych. Na ten cel alokowano ponad 150 mln euro. Na obecnym etapie KPO oczekuje na akceptację Komisji Europejskiej. KPK jest krajowym programem, który zakłada poszerzenie celów interwencji KPO dodatkowo m.in. o: komunikację satelitarną, system monitorowania obiektów kosmicznych, wdrożenie satelitarnych usług informacyjnych, udział w zagranicznych misjach kosmicznych.

Ponadto EXATEL jest członkiem:

- Polskiego Klastra IoT i AI – SINOTAIC (Secure Internet of Things & AI Cluster), którego celem jest przede wszystkim wykorzystanie potencjału podmiotów działających w Polsce w obszarze Internetu Rzeczy.
- Klaster Q – Klaster Technologii Kwantowych, którego celem jest połączenie i wykorzystanie wiedzy, kompetencji i zasobów, jakimi dysponują prywatne przedsiębiorstwa, jednostki naukowo-badawcze oraz badawczo-rozwojowe, a także instytucje otoczenia sektora zaawansowanych technologii.

EXATEL oraz ENERGO-TEL rozpoczęły wczesne przygotowania do realizacji kluczowych projektów kosmicznych w KPO i KPK. Jednym z najważniejszych wyzwań jest integracja zasobów sektora kosmicznego, które obecnie są rozproszone między MŚP. W tym celu utworzony został Klaster Technologii Kosmicznych, skupiający ponad 85% potencjału polskiego sektora kosmicznego.

Kluczowym aspektem w kontekście przyszłości EXATEL jest pełnienie przez Spółkę roli Operatora Strategicznej Sieci Bezpieczeństwa, przewidzianego w nowelizacji ustawy o KSC, która z uwagi na zakres świadczonych usług jest naturalnym kandydatem do pełnienia tej roli. Niezależnie od regulacji ustawowych, EXATEL będzie rozwijał swoją zdolność w zakresie świadczenia bezpiecznych usług podmiotom publicznym i infrastrukturze krytycznej, w tym usług klasy Mission Critical Push To Talk oraz usług opartych o technologię 5G.

4. Działania restrukturyzacyjne i koszty ich wdrożenia

W roku 2022 działania restrukturyzacyjne nie miały miejsca w Spółce.

5. Informacje dodatkowe

Wszelkie dodatkowe wyjaśnienia do kwot wskazanych w sprawozdaniu finansowym są zawarte w sprawozdaniu finansowym, które Spółka przygotowała zgodnie z Krajowymi Standardami Rachunkowości.

6. Inne ważne zdarzenia mające istotny wpływ na działalność jednostki, które nastąpiły w roku obrotowym lub są przewidziane w dalszych latach

Spółka jest w sporze z Urzędem Celno-Skarbowym w Katowicach w zakresie prawidłowości odliczeń VAT w okresie styczeń 2017 – luty 2018 r., na dzień podpisywania niniejszego sprawozdania postępowanie podatkowe jest na etapie II instancji.

W procesie legislacyjnym planowana jest zmiana ustawy o KSC, a w przypadku jej uchwalenia w roku 2023 lub latach kolejnych Spółce może zostać powierzona rola Operatora Strategicznej Sieci Bezpieczeństwa. Przystosowanie Spółki do tej funkcji będzie wymagało istotnych zmian organizacyjnych oraz nakładów finansowych.

Wojna na Ukrainie przyczyniła się do dynamicznej zmienności na rynkach surowców, rynkach finansowych, wpływając na funkcjonowanie podmiotów gospodarczych. Na ten moment trudno jest oszacować skalę wpływu na EXATEL, w przypadku eskalacji działań wojennych lub przegranej Ukrainy. Rynki ulegają niezwyklej presji w zależności od rozwoju sytuacji, czasu trwania wojny. Główne obszary ryzyka mające wpływ na plany EXATEL to: cyberbezpieczeństwo, dostępności i ceny paliw i surowców, zakłócenia logistyczne, geopolityka, makroekonomia. Ryzyka te mogą mieć wpływ na przyszłe wyniki EXATEL, chociaż nie miały istotnego wpływu na wyniki 2022 r.

W związku z dynamicznym przebiegiem wojny na terytorium Ukrainy i jej konsekwencjami makroekonomicznymi oraz rynkowymi, Spółka monitorowała i będzie na bieżąco monitorować jej rozwój i ewentualne zdarzenia, które jeśli wystąpią, zostaną odzwierciedlone odpowiednio w przyszłych sprawozdaniach.

Warszawa, dnia 31 marca 2023 roku

Zarząd EXATEL S.A.:

Nikodem Bończa-Tomaszewski .....

Rafał Magryś .....

Piotr Suszycki .....

Szymon Ruman .....

Załącznik Nr 1 do Sprawozdania Zarządu z działalności Spółki w roku 2022

